

LÂM ĐỒNG

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH LÂM ĐỒNG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN, NHÂN DÂN LÂM ĐỒNG

Cuối tuần

SỐ 498 - 5592 - THỨ BẢY NGÀY 13/6/2020 • Tòa soạn: 38 QUANG TRUNG - ĐÀ LẠT • Điện thoại: 3822472 • Fax: 3827608 • www.baolamdong.vn

TIẾN TỚI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ TỈNH LẦN THỨ XI (NHIỆM KỲ 2020-2025)

5 Bây giờ mới viết

Truyện ngắn:

NGUYỄN THANH ĐAM

6 Phan Quang vẫn tìm ngát tuổi hai mươi

9 Chung tay giữ ấm yêu thương

1 TUẦN CON SỐ

Hiện nay toàn tỉnh có khoảng 145 chuỗi liên kết từ sản xuất, sơ chế, chế biến đến tiêu thụ với sự tham gia liên kết của 177 doanh nghiệp, hợp tác xã và 15.800 hộ nông dân có hợp đồng liên kết lâu dài.

Nguồn: Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

Kịch bản tăng trưởng của Lâm Đồng năm 2020

Tích cực xúc tiến, thu hút khách du lịch nội địa là một trong những nhiệm vụ cấp bách đang được tỉnh triển khai.

TRANG 3

VẤN ĐỀ CUỐI TUẦN

Nâng cao hiệu quả quản lý, khai thác và phát huy các nguồn lực của nền kinh tế

Ủy ban Nhân dân tỉnh Lâm Đồng ban hành Kế hoạch số 5086/KH-UBND ngày 8/6/2020 về việc thực hiện Nghị quyết số 30/NQ-CP và Kế hoạch số 114-KH/TU ngày 11/12/2019 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết số 39-NQ/TW ngày 15/1/2019 của Bộ Chính trị về nâng cao hiệu quả quản lý, khai thác và phát huy các nguồn lực của nền kinh tế.

Kế hoạch số 5086/KH-UBND nhằm thực hiện đồng bộ các nhiệm vụ, giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý, khai thác, huy động, phân bổ, sử dụng các nguồn lực của nền kinh tế nhằm thúc đẩy phát triển KT-XH nhanh và bền vững; thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội, cải thiện đời sống Nhân dân, đảm bảo quốc phòng, an ninh; đưa Lâm Đồng trở thành tỉnh phát triển khá so với các tỉnh, thành trong cả nước.

Theo đó, mục tiêu cụ thể đối với nguồn nhân lực phân đầu đến năm 2025 và đến 2035 sẽ phát triển đầy đủ, toàn diện đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế với

các mục tiêu: Lâm Đồng là điểm đến của những lao động có tay nghề cao từ trong và ngoài nước. Giải quyết những hạn chế và từng bước đào tạo nhân lực chất lượng cao gắn với phát triển KHCN, tạo sự cạnh tranh và nâng cao khả năng thích ứng nguồn nhân lực trong bối cảnh Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của thị trường lao động; nâng cao năng suất lao động, tăng tính cạnh tranh và mang lại những kết quả khả quan cho cả người sử dụng lao động cũng như mức lương tốt hơn cho người lao động. Phân đầu là địa phương có nguồn nhân lực chất lượng, tính chuyên nghiệp cao, đáp ứng hội nhập quốc tế và thu hút các nhà đầu tư trong, ngoài nước. Đến năm 2045 hàng năm giải quyết việc làm mới cho 15-25 nghìn lao động; tỷ trọng lao động làm việc trong khu vực nông, lâm nghiệp và thủy sản dưới 45% tổng số lao động toàn tỉnh. Có ít nhất 95% người học sau tốt nghiệp tại các cơ sở giáo dục nghề nghiệp...

XEM TIẾP TRANG 2

Tạo khác biệt để phục hồi du lịch sau dịch

TRANG 8

Du khách thưởng thức trọn vẹn đêm hội công chiêng ở Khu Du lịch Langbiang.

ĐỨC TRỌNG: Tăng trưởng kinh tế chậm so với cùng kỳ

Theo đánh giá của UBND huyện Đức Trọng, 6 tháng đầu năm 2020, tình hình kinh tế - xã hội của huyện có tăng trưởng chậm so với cùng kỳ, một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội đạt so với kế hoạch. Cụ thể: Giá trị sản xuất nông lâm nghiệp và thủy sản ước đạt 2.715,4 tỷ đồng, đạt 36,61% so với kế hoạch, tăng 4,06% so với cùng kỳ; giá trị sản xuất ngành công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp ước thực hiện đạt khoảng 2.804,4 tỷ đồng, tăng 3,01% so cùng kỳ và đạt 49,85% kế hoạch; lĩnh vực thương mại, dịch vụ ước thực hiện đạt khoảng 3.741 tỷ đồng, đạt 48,58% kế hoạch và tăng 2,49% so cùng kỳ. Ước thu ngân sách nhà nước trên địa bàn 6 tháng đầu năm là 404 tỷ đồng, so dự toán giao đạt 42% và bằng 96% so với cùng kỳ.

Để đạt và vượt các chỉ tiêu đã đặt ra trong năm 2020, UBND huyện chỉ đạo, tập trung một số nhiệm vụ, giải pháp cụ thể như: Các đơn vị liên quan cần rà soát, tham mưu các biện pháp tháo gỡ

Các đại biểu tham dự hội nghị.

khó khăn, vướng mắc về tình hình hoạt động của các cơ sở kinh doanh, các doanh nghiệp trên địa bàn huyện tiếp tục kinh doanh, phát triển sản xuất sau tình hình

dịch COVID-19. Tập trung chỉ đạo thực hiện các biện pháp thu ngân sách, xác định các khoản hụt thu và phương án khai thác nguồn thu bù đắp... **NHẬT MINH**

Giám sát công tác quản lý lĩnh vực thông tin, truyền thông huyện Đơn Dương

Vừa qua, Đoàn giám sát Ban Văn hóa - Xã hội, HĐND tỉnh đã thực hiện giám sát lĩnh vực thông tin và truyền thông tại huyện Đơn Dương. Theo báo cáo tại buổi làm việc, trong 5 năm qua, UBND huyện Đơn Dương đã ban hành nhiều văn bản, triển khai thực hiện các quy định của Chính phủ và tỉnh về công tác quản lý nhà nước về thông tin, truyền thông. Đáng chú ý, sau 10 năm đi vào hoạt động, đến nay Cổng thông tin điện tử huyện Đơn Dương đã duy trì tốt việc truyền tải các văn bản của Đảng, Nhà nước và thông tin, phản ánh các hoạt động chính trị, kinh tế, văn

hóa, xã hội cũng như quốc phòng, an ninh tại địa phương đến các tầng lớp nhân dân. Hiện tại, Đơn Dương còn có 1 đài truyền thanh cấp huyện với máy phát sóng FM công suất 1 Kw; 10/10 xã, thị trấn đã có trạm truyền thanh phát sóng FM với 150 cụm loa không dây được lắp đặt trong toàn huyện kể cả các xã vùng sâu. Từ năm 2015 đến nay, huyện Đơn Dương đã tổ chức 21 đợt kiểm tra chuyên ngành về lĩnh vực bưu chính viễn thông, trò chơi điện tử Internet và phát hiện 16 vụ vi phạm các quy định về hoạt động bưu chính viễn thông bị xử phạt hành chính số tiền 50

triệu đồng, đồng thời thu hủy một số máy cáu cá điện tử.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được thì trong công tác quản lý nhà nước về lĩnh vực thông tin và truyền thông, UBND huyện Đơn Dương cũng nhận thấy còn tồn tại một số vấn đề như: Một số cơ quan, đơn vị chưa thật sự quan tâm đến ứng dụng công nghệ thông tin, trong hoạt động cơ quan vẫn còn thiếu đội ngũ công chức, viên chức chuyên trách về công nghệ thông tin, do đó chưa đáp ứng được nhu cầu phát triển trong tình hình mới.

NGỌC THANH

Lạc Dương triển khai “Bộ Tiêu chí ứng xử trong gia đình”

Triển khai “Bộ Tiêu chí ứng xử trong gia đình” năm 2020, huyện Lạc Dương tập trung tuyên truyền cao điểm vào dịp kỷ niệm Ngày Gia đình Việt Nam 28/6 và Tháng hành động Quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình.

Hình thức tuyên truyền thông qua các phương tiện thông tin đại chúng từ huyện

xuống xã, thị trấn; lồng ghép các cuộc họp, sinh hoạt cộng đồng ở thôn, tổ dân phố.

Nội dung tuyên truyền chuyển tải các thông điệp: “Hãy hành động vì gia đình no ấm, tiến bộ, văn minh!”, “Ông, bà, cha, mẹ mẫu mực, con cháu thảo hiền”; “Gia đình, nơi của yêu thương và chia sẻ”; “Tôn trọng, lắng nghe và chia sẻ để giữ gìn hạnh phúc

gia đình!”, “Vợ chồng chung thủy, nghĩa tình!”, “Anh chị em hòa thuận, chia sẻ”.

Các xã, thị trấn trong huyện Lạc Dương lựa chọn 2 câu lạc bộ về gia đình hoặc 1 thôn (tổ dân phố) triển khai thí điểm “Bộ Tiêu chí ứng xử trong gia đình”, sau đó đánh giá, nhân rộng trên địa bàn... **MẠC KHÁI**

MẠC KHÁI

Nâng cao hiệu quả quản lý...

TIẾP TRANG 1

... trên địa bàn tỉnh có việc làm phù hợp với ngành nghề đào tạo hoặc có năng suất, thu nhập cao hơn sau đào tạo. Góp phần nâng cao năng suất lao động trung bình của cả nước và khu vực ASEAN-4.

Về mục tiêu cụ thể đối với nguồn vật lực, phấn đấu đến năm 2045 chủ động ngăn ngừa, hạn chế tình trạng suy thoái tài nguyên, ô nhiễm môi trường, ứng phó biến đổi khí hậu. Bảo tồn và sử dụng bền vững tài nguyên thiên nhiên. Hoàn thiện cơ sở vật chất và kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại, kết nối thông suốt với khu vực Đông Nam Bộ, duyên hải Nam Trung Bộ và các tỉnh Tây Nguyên. Hệ thống cơ sở vật chất phục vụ sản xuất và hạ tầng nông thôn được hoàn thiện, phù hợp với nền nông nghiệp hiện đại, hội nhập.

Đối với nguồn tài lực, phấn đấu đến năm 2045 giữ ổn định thu ngân sách nhà nước trên địa bàn về đất đai đạt 10%, thu từ khai thác tài sản công đạt 5-7% tổng thu ngân sách nhà nước.

Để thực hiện Kế hoạch số 5086/KH-UBND trong các nhiệm vụ và giải pháp

đề ra, cần tập trung một số nội dung quan trọng: Trước hết, phải đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền đến các cấp, các ngành và các tầng lớp nhân dân nhận thức sâu sắc về tính cấp bách và tầm quan trọng của Nghị quyết số 39-NQ/TW của Bộ Chính trị. Cùng với giao nhiệm vụ cụ thể cho các ngành, các cấp và các địa phương, UBND tỉnh yêu cầu Sở Nội vụ xúc tiến hoàn thiện cơ chế, chính sách, nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng nguồn nhân lực, phát triển thị trường lao động. Sở có trách nhiệm chủ trì và phối hợp với các sở, ban, ngành, địa phương thực hiện một số việc: nghiên cứu, đề xuất cơ chế, chính sách thu hút nguồn nhân lực có trình độ cao; chính sách hỗ trợ cán bộ, công chức, viên chức đi đào tạo, bồi dưỡng theo hướng chuyên sâu. Tham mưu công tác tuyển dụng, bổ sung lực lượng công chức, viên chức đạt chuẩn về chuyên môn. Tiếp tục rà soát, tham mưu sắp xếp giảm tổ chức, đầu mối bên trong các cơ quan, đơn vị; cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức gắn

với Đề án vị trí việc làm, tinh giản biên chế. Đổi mới công tác đào tạo, sử dụng cán bộ, công chức, viên chức đối với các cơ quan hành chính và đơn vị công lập. Tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập. Triển khai thực hiện Đề án sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập; rà soát, điều chỉnh, bổ sung quy hoạch mạng lưới đơn vị sự nghiệp công lập của từng ngành phù hợp với tình hình mới. Đẩy mạnh trao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cho các đơn vị sự nghiệp công lập trong quản lý, sử dụng nhân lực.

Lãnh đạo các sở, ban, ngành, đơn vị cấp tỉnh và Chủ tịch UBND các huyện và thành phố Đà Lạt, Bảo Lộc theo chức năng, nhiệm vụ được giao nghiêm túc triển khai thực hiện hiệu quả, thiết thực và toàn diện các nhiệm vụ, giải pháp đã được đề ra tại Kế hoạch số 5086/KH-UBND gắn với kế hoạch phát triển KT-XH của tỉnh hàng năm. **LAN HỒ**

Giải quyết 440 TTHC theo cơ chế một cửa

Số liệu tập hợp trong 5 năm qua, huyện Lâm Hà đã giải quyết đúng hạn gần 36.230 hồ sơ, đạt tỷ lệ 92,4%. Trong đó, bao gồm 440 thủ tục hành chính (TTHC) cấp huyện và cấp xã giải quyết theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông.

Cùng với đó, 100% TTHC thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau thuộc thẩm quyền giải quyết của cơ quan nhà nước các cấp ở huyện Lâm Hà đều được niêm yết công khai, đồng thời đăng tải toàn bộ lên trang thông tin điện tử của huyện này.

Bên cạnh đó, Lâm Hà cũng đã chú trọng đầu tư nâng cấp cơ sở vật chất, trang thiết bị của bộ phận tiếp nhận và trả kết quả từ huyện đến xã làm việc theo hướng ứng dụng nhanh kỹ thuật điện tử, hiện đại và hiệu quả.

Đáng kể, huyện Lâm Hà đã đạt vị trí 5/12 huyện, thành trong tỉnh về kết quả công bố chỉ số cải cách hành chính, đồng thời cao hơn chỉ số trung bình toàn tỉnh là 1,09%. **MẠC KHÁI**

MẠC KHÁI

ĐÀ LẠT: Thu nhập bình quân 400 triệu đồng/ha đất nông nghiệp

Thông tin từ Phòng Kinh tế thành phố Đà Lạt cho biết, giữa năm 2020, thu nhập bình quân trên 1 ha đất sản xuất nông nghiệp của thành phố đạt mức 400 triệu đồng/năm. Cá biệt, có những mô hình trồng hoa ly, địa lan cho thu nhập 2-3 tỷ đồng/năm. Đà Lạt có xấp xỉ 10.690 ha đất canh tác, chủ yếu trồng các loại cây dài ngày như cà phê, chè, hồng, trồng rau hoa công nghệ cao và cây dược liệu.

Hiện Đà Lạt là một trong những địa phương có thu nhập bình quân từ đất nông nghiệp cao trong cả nước, giúp đời sống dân cư khá lên mỗi ngày, đồng thời xác định tiếp tục đổi mới nông nghiệp, thúc đẩy phát triển nông nghiệp công nghệ cao một cách bền vững. **D.Q**

D.Q

LẠC DƯƠNG: Tiếp nhận nhiều sinh viên người dân tộc thiểu số về làm việc

Ngành chức năng huyện Lạc Dương cho biết, trong nhiều năm nay đã làm tốt chính sách học sinh, sinh viên người dân tộc thiểu số trên địa bàn. Đặc biệt, huyện đã quan tâm bố trí việc làm cho các sinh viên là con em đồng bào dân tộc thiểu số gốc Tây Nguyên tốt nghiệp các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp trong nước trở về địa phương công tác.

Từ năm 2016 đến nay, huyện đã cử một trường hợp là người dân tộc thiểu số đào tạo tiến sĩ tại nước ngoài, 15 trường hợp đào tạo thạc sĩ, 20 trường hợp đào tạo đại học và có trên 1.500 lượt cán bộ, công chức, viên chức của huyện là người dân tộc thiểu số được cử tham gia các lớp đào tạo bồi dưỡng hàng năm của tỉnh.

Từ năm 2016 đến nay huyện đã tuyển dụng bố trí 88 sinh viên là người dân tộc thiểu số tốt nghiệp các trường đại học, cao đẳng về làm việc tại các cơ quan, đơn vị, trường học của địa phương. Riêng số sinh viên hệ cử tuyển ra trường tất cả đều được huyện bố trí việc làm. **VIỆT TRỌNG**

VIỆT TRỌNG

Kịch bản tăng trưởng của Lâm Đồng năm 2020

Chủ tịch UBND tỉnh Đoàn Văn Việt nhấn mạnh các giải pháp chủ chốt thực hiện các chỉ tiêu KT-XH trong tháng 6 và 6 tháng cuối năm 2020.

LỄ HOA

Đó là chỉ đạo của Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng Đoàn Văn Việt tại cuộc họp đánh giá tình hình kinh tế - xã hội tháng 5/2020 mới đây.

Theo phân tích của ông Đặng Trí Dũng - Giám đốc Sở Kế hoạch - Đầu tư trong phiên họp đánh giá tình hình kinh tế - xã hội tháng 5 năm 2020, dự báo tăng trưởng của tỉnh Lâm Đồng đạt tốc độ từ 5,5 - 6%; trong đó, khu vực I (khu vực nông nghiệp) vẫn duy trì tốc độ tăng trưởng như chỉ tiêu đề ra; khu vực II (công nghiệp, xây dựng) và khu vực III (dịch vụ) sẽ bị ảnh hưởng nặng. Tuy nhiên, việc đánh giá tác động của dịch COVID-19 đến phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh cần có số liệu chính thức từ hệ thống thống kê và các ngành, các cấp để có nhận định khách quan, chính xác, đưa ra các giải pháp kịp thời và hợp lý. Đồng thời với sự chỉ đạo quyết liệt của Trung ương, Tỉnh ủy và UBND tỉnh quy định về

“Nhiệm vụ trọng tâm trong 6 tháng cuối năm đó là, các ngành, các cấp quyết tâm thực hiện “mục tiêu kép” - vừa tập trung thúc đẩy sản xuất, kinh doanh, tạo sức bật cho phát triển kinh tế - xã hội, phấn đấu đạt mức cao nhất các chỉ tiêu kế hoạch năm 2020; vừa tiếp tục phòng, chống dịch bệnh COVID-19”.

Tích cực xúc tiến, thu hút khách du lịch nội địa là một trong những nhiệm vụ cấp bách đang được tỉnh triển khai.

các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, giải ngân vốn đầu tư công, bù đắp một phần hậu quả do dịch và thúc đẩy phát triển kinh tế.

Nếu năm 2020, Lâm Đồng đạt mức tăng trưởng 7%, thì cả nhiệm kỳ 2015-2020 sẽ đạt mức tăng trưởng 8% nhưng để đạt được rất khó. Nếu mức tăng trưởng đạt trên 6% cũng phải thúc đẩy các khu vực công nghiệp, xây dựng, dịch vụ du lịch; tiếp tục đẩy mạnh xem xét giải quyết thủ tục các dự án vốn đầu tư ngoài ngân sách và lựa chọn nhà đầu tư có năng lực vào các Khu Du lịch Quốc gia Đan Kia - Suối Vàng và hồ Tuyên Lâm; tháo gỡ khó khăn cho các nhà đầu tư để triển khai xây dựng; thúc đẩy tăng trưởng, giải quyết việc làm, thu hồi các dự án không triển khai; chủ động thực hiện phòng chống thiên

tai, phòng chống dịch bệnh trên cây trồng, vật nuôi, kiểm soát giá thực phẩm, đảm bảo quyền lợi cho người tiêu dùng, thực hiện an sinh xã hội...

Ông Nguyễn Tấn Châu - Cục trưởng Cục Thống kê có những phân tích chi tiết hơn: Theo tính toán, tăng trưởng 6 tháng đầu năm chỉ tăng 0,5% so với cùng kỳ. Các ngành lĩnh vực như bán buôn bán lẻ, ô tô xe máy giảm 20%; vận tải kho bãi giảm gần 21%, dịch vụ lưu trú và ăn uống giảm 23%. Với tốc độ tăng trưởng 6 tháng đầu năm đạt 0,5%, thì khu vực I tăng 4,89%, khu vực II tăng 5,9% (có tác động của đầu tư công), khu vực III tăng trưởng âm 3,67% so với cùng kỳ. Tuy nhiên, theo tốc độ tăng trưởng kinh tế hằng năm, 6 tháng đầu năm của Lâm Đồng thường chỉ chiếm 34% so với cả năm, quý III có thể

tăng bằng 6 tháng và quý IV có thể gấp đôi 6 tháng. Như vậy, 6 tháng cuối năm có thể tăng trưởng GRDP ở mức 65% của cả năm.

Để kịp tốc độ tăng trưởng đề ra của năm 2020, thì 6 tháng cuối năm phải tăng 7,5%; trong đó, khu vực II phải tăng được 11%, khu vực III tăng 10%. Nhưng, vấn đề là, khu vực III từ năm 2020 có quy định của Chính phủ là dừng tăng lương từ 1/7 sẽ tác động khiến khu vực này còn giảm nữa (vì trong khu vực III có các ngành quản lý nhà nước, an ninh quốc phòng, đảng - đoàn - thể, giáo dục, y tế...). Đây là phương án tăng 5% của cả năm và nếu đạt được thì cả giai đoạn 2016-2020, chỉ đạt 7,33% (chưa đạt mục tiêu đề ra là 8%).

Nếu mức tăng trưởng của năm 2020 đạt 6%, thì 6 tháng cuối năm phải tăng trưởng 8,78% thì khu vực II và khu vực III phải tăng rất cao (khu vực II phải tăng ít nhất 13%, khu vực III phải tăng 12% - rất khó đạt, do sản lượng bia tiêu thụ yếu, thủy điện tăng chậm, du lịch dịch vụ chưa hồi phục...). Nếu tăng trưởng đạt được 6% thì giai đoạn 2016-2020 đạt 7,54% (vẫn chưa đạt kế hoạch). Để đạt 8% như kế hoạch đề ra, thì tăng trưởng năm phải đạt 6,5-6,7%, và các khu vực II, III phải tăng cao hơn nữa... Đạt được tốc độ tăng trưởng như vậy, ngoài các giải pháp của Chính phủ đối với các ngành kinh tế trọng điểm, các ngành phải chỉ đạo quyết liệt, tạo mọi điều kiện tháo gỡ khó khăn, tăng cường đầu tư công, giải ngân vốn xây dựng cơ bản, hỗ trợ

doanh nghiệp khôi phục sản xuất, tìm kiếm mở rộng thị trường...

Theo ông Nguyễn Trọng Thoan - Cục trưởng Cục Thuế: 5 tháng đầu năm tăng cả về tổng thu ngân sách nhà nước và thuế phí, nhưng chưa đạt tiến độ. Do hạn hán ảnh hưởng trực tiếp đến đơn vị thủy điện; chính sách của Nhà nước ảnh hưởng đến sản lượng tiêu thụ của Nhà máy Bia Sài Gòn; do tác động của dịch COVID-19, các địa phương thực hiện gia hạn thuế trong 5 tháng (từ tháng 2 đến tháng 6), nhưng số thu không lớn do các ngành nghề ngưng kinh doanh, không phát sinh thuế, nên không có số thu để gia hạn. Dự kiến 6 tháng đầu năm đạt 50% dự toán, đến nay, sau 5 tháng, tổng thu đạt 42%, thuế phí đạt 43%. Trong thời gian dịch bệnh, các hoạt động của ngành thuế như thanh tra - kiểm tra, xử lý nợ đọng theo chỉ đạo của ngành và Chính phủ hầu như dừng. Quyết toán năm 2019, báo cáo lãi có 83%, lỗ hơn 7%, không dao động 10%.

Chủ tịch UBND tỉnh Đoàn Văn Việt khẳng định nhiệm vụ của tháng 6 và 6 tháng cuối năm là rất nặng nề, nhưng cũng thể hiện quyết tâm thực hiện Nghị quyết Đảng bộ tỉnh; các ngành, các cấp, các địa phương cần tập trung mọi giải pháp và nguồn lực phấn đấu đạt các chỉ tiêu cơ bản của cả nhiệm kỳ; tăng cường thu hút khách du lịch; khôi phục sản xuất, ổn định giá cả, liên kết và mở rộng thị trường tiêu thụ hàng hóa; phát huy các thế mạnh và tích cực xúc tiến đầu tư; đẩy mạnh giải ngân; rà soát các khoản thu; chi dùng tiết kiệm; đồng thời, vẫn phải chú trọng các vấn đề an sinh, trật tự an toàn xã hội và phòng chống dịch bệnh, khắc phục thiên tai...

Để nâng cao hiệu quả phòng, chống thiên tai

Dự báo những tháng cuối năm 2020, tình hình diễn biến thời tiết trên địa bàn Lâm Đồng khá phức tạp, nguy cơ xảy ra nhiều thiệt hại lớn nếu các sở, ngành, địa phương và lực lượng chuyên trách không chủ động, kịp thời các biện pháp phối hợp phòng, chống hiệu quả nhất.

VĂN VIỆT

Theo Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh Lâm Đồng, trong các tháng đầu năm 2020, trên địa bàn Lâm Đồng xảy ra các loại hình thiên tai gồm: 10 đợt mưa đá, mưa lớn kèm lốc xoáy, 1 đợt sương muối, 1 vụ sét đánh. Hậu quả thiệt hại 466 ha cây trồng; 80 căn nhà; hư hỏng 30 ha nhà kính, nhà lưới; chết 12 con bò. Tổng giá trị thiệt hại khoảng 62,5 tỷ đồng. Trong đó, một đợt sương muối trên địa bàn huyện Lạc Dương xuất hiện vào đầu tháng 2/2020, gây thiệt hại khoảng 44 ha cà phê, tương đương giá trị khoảng 50 tỷ đồng.

Đánh giá chung thời tiết trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong 2 tháng đầu năm 2020 phổ biến không mưa. Từ thời điểm đầu tháng 3 đến giữa tháng 4/2020, lượng mưa có xu

hướng tăng dần lên đến nay. Cụ thể, trong 10 ngày (7/4 - 16/4), lượng mưa đạt từ 100 - 200 mm (các khu vực thành phố Đà Lạt, thành phố Bảo Lộc, các huyện Lâm Hà, Di Linh, Bảo Lâm, Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên) đến trên 300mm (huyện Lạc Dương). Các đợt mưa trong tháng 4 và tháng 5/2020 vừa qua đã giúp một số địa phương trong tỉnh Lâm Đồng giảm được tình trạng khô hạn, thiếu nước tưới cho cây trồng. Tuy nhiên, đến nay, lượng mưa khu vực huyện Đơn Dương và huyện Đức Trọng vẫn còn khá ít, dự báo nguy cơ thiếu nước nghiêm trọng cho sản xuất và sinh hoạt trong thời gian tới. Riêng số liệu tập hợp trong tháng 3/2020, có khoảng 1.300 ha diện tích cây công nghiệp ở khu vực ngoài công trình thủy lợi trên địa bàn toàn tỉnh Lâm Đồng giảm năng suất do thiếu nước tưới. Tương tự 400 ha diện tích lúa ở xã Đạ Lây, huyện Đạ

Tẻh phải chủ động tạm dừng thời vụ xuống giống để tránh hạn hán. Các diện tích cây trồng khác nằm ở khu vực không có hoặc cách xa công trình thủy lợi, thủy điện, người dân phải tận dụng nước tưới từ các sông, suối để tưới tiêu.

Hiện nay các hồ chứa thủy điện lớn trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng có mực nước xuống thấp so với mực nước dâng bình thường; dung tích trữ nước đạt trung bình khoảng 44% dung tích thiết kế.

“Những tháng còn lại của năm 2020, dự báo mùa mưa bão năm 2020 trên khu vực Biển Đông có xu hướng hoạt động muộn hơn so với trung bình nhiều năm. Số lượng bão và áp thấp nhiệt đới hoạt động trên khu vực Biển Đông và ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền nước ta trong năm 2020 có khả năng ở mức xấp xỉ so với trung bình nhiều năm. Cụ thể, có khả năng xuất hiện từ 11 đến 13 cơn bão và áp thấp nhiệt đới hoạt động trên khu vực Biển Đông, trong đó có khoảng từ 5 đến 6 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền, tập trung phổ biến ở khu vực Trung Bộ và phía Nam...”, Ban Chỉ huy Phòng

chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh Lâm Đồng nhận định.

Theo Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng Phạm S, trong 11-13 cơn bão năm 2020 trên khu vực Biển Đông thì dự báo có 5-6 cơn đổ bộ vào đất liền. Lâm Đồng là tỉnh thuộc khu vực Nam Tây Nguyên nên đều ảnh hưởng phần lớn các cơn bão xảy ra trong các vùng miền cả nước. Chiều hướng lượng mưa trong tháng 6/2020 sẽ ít hơn so sánh với nhiều năm qua. Nhưng cũng theo dự báo thì từ tháng 7 đến tháng 10/2020, lượng mưa sẽ lớn hơn nhiều năm. Trong đó đỉnh lũ có thể xảy ra vào tháng 10/2020. Và lượng mưa có thể tiếp tục kéo dài đến trung tuần tháng 12/2020...

Với dự báo tình hình thời tiết diễn biến còn nhiều phức tạp như trên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh chỉ đạo các sở, ngành, chính quyền địa phương tiếp tục duy trì trực ban 24/24 để kịp thời nắm bắt thông tin ứng phó; tiếp tục kiểm tra các khu vực xung yếu thường xảy ra thiên tai để lập kế hoạch, xây dựng các phương án phù hợp, hiệu quả, chuẩn bị sẵn sàng triển khai ứng phó với

tất cả tình huống xảy ra...

Theo đó, các địa phương, đơn vị tăng cường kiểm tra công trình và các điểm xung yếu trước mùa mưa lũ, đề ra hướng xử lý đối với các công trình không đảm bảo an toàn. Đối với các điểm xung yếu có nguy cơ xảy ra lũ quét, sạt lở đất... cần lập ngay kế hoạch và thực hiện di dời dân đến nơi an toàn, nhanh chóng ổn định cuộc sống. Bên cạnh đó, phải đẩy nhanh tiến độ các dự án xây dựng mới và sửa chữa, nâng cấp công trình thủy lợi. Chuẩn bị lực lượng, vật tư, phương tiện để kịp thời ứng phó, cứu nạn, cứu hộ, đưa người dân đến nơi an toàn; tham gia khắc phục hậu quả do lũ, lụt, lốc xoáy, mưa đá gây ra và hỗ trợ kinh phí, lương thực và nhu yếu phẩm cần thiết cho người dân trong vùng bị ảnh hưởng bởi thiên tai theo phương châm “bôn tại chỗ” và “ba sẵn sàng”. Hướng dẫn nông dân chuyển đổi cơ cấu cây trồng, chuyển dịch thời vụ cây trồng cho phù hợp với tình hình thực tế, sử dụng các giống lúa ngắn ngày đưa vào sản xuất vụ Đông Xuân và Hè Thu 2020...

Tôn trọng và bình đẳng với văn hóa các dân tộc thiểu số

Bài 2: Tôn trọng sự khác biệt

UÔNG THÁI BIỂU

Củng cố niềm tin, cộng cảm và hòa hợp

Không có nền văn hóa lớn và nền văn hóa nhỏ, chỉ có các nền văn hóa khác nhau. Không có một chủ thể văn hóa nào có thể dùng sức mạnh để áp đặt các giá trị văn hóa của cộng đồng mình lên một chủ thể văn hóa khác. Đó là một mệnh đề cần được nhận thức đầy đủ và sâu sắc. Chúng ta hiểu rằng, sự khác biệt trong văn hóa giữa các dân tộc anh em đã tạo nên các giá trị bản sắc. Bản sắc là những nét độc đáo riêng có, là sự khẳng định lịch sử sinh tồn, phát triển và định danh mỗi tộc người trên bản đồ văn hóa của một quốc gia gồm nhiều dân tộc. Sự góp mặt của các tộc người trong đại gia đình các dân tộc Việt Nam đã tạo nên một đất nước có nền văn hóa thống nhất trong đa dạng, với những giá trị vô cùng quý báu và hấp dẫn. “Tám thỏ cầm Tô quốc” dệt bằng một bức tranh đa sắc mà những nét hoa văn sinh động là văn hóa các vùng miền và các tộc người. Nền văn hóa Việt Nam giàu có chính là tám “hộ chiếu” giới thiệu hình ảnh đất nước với cộng đồng văn hóa nhân loại. Chính vì vậy, sự khác biệt, bản sắc văn hóa của mỗi tộc người đều được khẳng định và cần phải được ứng xử một cách bình đẳng trên tinh thần tôn trọng. . .

Trong bài viết kỳ trước, chúng tôi đã đề cập đến một hiện tượng rất đáng lên án. Đó là việc một số cơ quan truyền thông, trang mạng xã hội đã dùng những chiêu thức câu khách rẻ tiền bằng cách khai thác các yếu tố khác biệt của cộng đồng các dân tộc thiểu số; thể hiện một cách sai lệch văn hóa của đồng bào trong các sản phẩm được coi là “quảng bá”, “nghệ thuật”. Dù dùng những lý lẽ biện minh nào, lời xin lỗi ra sao thì các nhà sản xuất nói trên cũng đã vi phạm nghiêm trọng chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước ta. Việc làm thiếu ý thức của họ đã làm tổn thương sâu sắc đến một bộ phận đồng bào, và nguy hiểm hơn, đã tạo nên những cái hố ngăn cách, những lằn ranh chia rẽ, ảnh hưởng không nhỏ đến tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc Việt Nam.

Một số ý kiến suy nghĩ chưa thấu đáo đã biện hộ thay cho những việc làm nói trên, coi đó chỉ là những sản phẩm mang tính chất giải trí thông thường. Cách lý giải giản đơn như vậy không có tính thuyết phục. Bởi, khi sử dụng những chi tiết mang yếu tố khác biệt về nhân chủng, ngôn ngữ, trang phục, hành vi... vào những nhân vật mà họ gán cho là người các dân tộc thiểu số để tạo nên tiếng cười, thì trong sâu xa nhận thức của những người tạo nên các sản phẩm ấy đã in sâu trong đầu yếu tố tâm lý dân tộc hẹp hòi, ẩn chứa những so sánh mang tính định kiến, kỳ thị. Qua các sản phẩm truyền thông, các nhà sản xuất này hoàn toàn chủ động trong việc “dán nhãn” những thói hư tật xấu, những hành xử tầm thường và lỗ bịch, những lời nói thể hiện sự

Phải ứng xử công bằng, khoa học, trên tinh thần tôn trọng các giá trị văn hóa của các dân tộc. Đồng thời, nghiêm khắc nhìn nhận, xử lý, ngăn chặn và dẹp bỏ tâm lý dân tộc hẹp hòi dẫn đến những định kiến, kỳ thị không đáng có trong một xã hội văn minh và một quốc gia lấy tinh thần đại đoàn kết toàn dân làm sức mạnh nội sinh.

Xây dựng và tổ chức các hoạt động văn hóa ở các thôn là một trong những yếu tố giúp bảo tồn văn hóa truyền thống của người dân tộc thiểu số. Ảnh: Đặng Văn An

đốt nát, ngô nghê cho một bộ phận đồng bào. Đó là việc làm thiếu tôn trọng, xử sự kém văn minh và gây nên hậu quả khó lường. Trước thực trạng nói trên, nhiều người trong nội bộ các dân tộc thiểu số đã lên tiếng phản đối. Chúng tôi xin trích đăng: “Dù sáng tạo là rất cần thiết, đặc biệt là trong khuôn khổ của đạo đức và pháp luật. Không thể hiểu nói có những người học rộng, học sâu, được đào tạo ra để làm truyền thông lại dùng chính tri thức của mình để nghĩ ra mọi chiêu trò, kể cả làm sai lệch sự thật, văn hóa... chỉ để đạt mục đích là quảng bá cho sản phẩm hoặc gây cười thì thật sự hèn hạ và đáng lên án” (bạn Vàng Văn Lợi). Bạn Cẩm Hoài Thu thì đặt câu hỏi: “Người cổ tình nặn ra tiếng cười bằng việc bóp méo sự thật và làm tổn thương người khác liệu có “văn minh” hơn không?!” Truyền thông đại chúng là kênh tạo lập niềm tin bởi sự lặp đi lặp lại hình ảnh, ngôn ngữ, có sự tác động to lớn lên nhận thức, suy nghĩ của công chúng, cả điều hay lẫn cái dở. Bởi vậy, tất cả đều thống nhất quan điểm, việc xây dựng những hình ảnh sai lệch, củng cố định kiến tộc người thông qua truyền thông cần phải chấm dứt. Những người bức xúc hơn thì đề nghị phải có những chế tài nghiêm khắc để xử lý những cơ quan, cá nhân đã sản xuất các chương trình phản cảm và lệch lạc. Ông Naria Ya Duck (người dân tộc Chu Ru, nguyên Đại biểu Quốc hội khóa XII, XIII): “Những người làm nên các sản phẩm bôi nhọ đồng bào phải chịu trách nhiệm với những việc làm lệch lạc của mình. Những lời xin lỗi chưa đủ, cần phải nhận những chế tài nghiêm khắc của pháp luật!”

Cần phải nhắc lại, không có bất cứ một dân tộc nào, dù thiểu số hay đa

số, phải chịu sự phân biệt đối xử hay bị gán cho những hình ảnh mang tính chất tiêu cực. Nếu chúng ta biết ghi nhận, đối thoại và lắng nghe thì các dân tộc anh em sẽ có cơ hội hiểu biết nhau hơn. Qua đó, củng cố niềm tin, sự cộng cảm, hòa hợp và đoàn kết cùng nhau phát triển trong tình đất nước, nghĩa đồng bào sâu nặng và rộng lớn.

Hạn chế các “cú sốc” văn hóa

Từ những hiện tượng truyền thông lệch lạc vừa nhắc lại trên đây, chúng tôi xin mở rộng liên hệ đến những cách ứng xử khác đối với văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số. Tuy nhiên, mỗi người có thể có cách đánh giá khác nhau, nhưng một điểm chung là cần phải quan sát và cảm nhận tinh tế để nhận biết những biểu hiện, việc làm cần phải chấn chỉnh.

Đã có hàng trăm định nghĩa về văn hóa, nhưng chúng tôi đồng tình với cách cắt nghĩa của nhà nghiên cứu Phan Ngọc do nhà văn Nguyễn Ngọc dẫn lại: Văn hóa không phải là một “cái” mà là một “cách”. Cũng nghiêng về hướng lý giải đó, triết học gia người Pháp Jean Paul Sartre từng đưa ra mệnh đề “sống là lựa chọn”, lựa chọn và chịu trách nhiệm với sự lựa chọn ấy. Từ hệ quy chiếu này, chúng ta nhận thấy, các dân tộc thiểu số Việt Nam đã “làm” nên văn hóa bằng quá trình sống trong môi trường địa hình cảnh quan, không gian sinh tồn mà họ đã lựa chọn. Với quá trình cư trú lâu đời giữa miền thượng du, đại ngàn với tất cả những gì thuộc về nó đã quy định việc hình thành nên các giá trị văn hóa của các tộc người. Nói rõ hơn, cũng như cư dân đồng bằng làm lúa nước, cư dân

duyên hải làm ngư nghiệp, các dân tộc anh em trên miền rừng núi đã liên tục trả lời cho các câu hỏi một cách có trách nhiệm về sự lựa chọn của mình bằng những đặc điểm, tập quán pháp riêng biệt. Rừng đã chi phối toàn bộ cuộc sống, cách sống, lối sống, kiểu sống của cư dân rừng. Trong không gian của rừng (gồm năm loại: rừng cư trú, rừng làm rẫy, rừng sinh hoạt, rừng nghĩa địa, rừng thiêng), thì thiết chế xã hội cổ truyền, hệ thống tri thức bản địa, các tập tục, nghi lễ, kiến trúc, trang phục, nghệ thuật... hình thành. Những điều đó đã làm nên nét riêng, dấu ấn riêng, bản sắc riêng của mỗi tộc người. Nếu chúng ta tiếp cận hệ thống nhân sinh quan và thế giới quan của đồng bào với sự hiểu biết, thấu cảm sẽ ghi nhận được những hệ giá trị cực kỳ quý giá; nếu cảm quan hơi hợt sẽ chỉ thấy vô hiện tượng bên ngoài về những sự “khác biệt”. Tâm lý định kiến, kỳ thị, lối nhìn áp đặt, lập luận phân bác và cách làm sai thường xuất phát từ yếu tố thứ hai... .

Ví như, nhiều người với nhận định chủ quan và phiến diện, đã phê phán tục “ăn trâu” của một số dân tộc bản địa Tây Nguyên là đã man với động vật, là hành vi triệt tiêu sức kéo. Họ quên rằng, nếu không chỉ nhìn vào hiện tượng thì tập tục hiến sinh lâu đời này gắn liền với những giá trị thiêng liêng và nhân văn. Thông điệp chuyên tài tới thần linh trong nghi lễ “ăn trâu” là sự gửi gắm những khát vọng về mưa thuận gió hòa, mùa màng tốt tươi, mong cầu sức khỏe và ý thức có kết cộng đồng. Ví như, do áp đặt chủ quan mà nhiều đặc trưng kiến trúc của đồng bào bị phá vỡ để thay bằng những dãy nhà bê tông đồng phục vô hồn, nhiều bên nước thiêng với “giọt nước” đầu nguồn

trong lành đã bị chặn dòng. Cũng bởi lẽ khảo sát không thấu đáo mà rất nhiều nhà sinh hoạt cộng đồng được xây dựng nên hết sức tẻ nhạt nhưng vắng bóng người dân đến sinh hoạt vì họ cảm thấy lạnh lẽo, xa lạ. Rất nhiều lễ hội “của đồng bào” nhưng ít có sự tham gia của đồng bào, vì hầu hết là lễ hội “diễn”, không còn mang tính bản nguyên thiêng liêng và sắc màu truyền thống của nó. Chúng tôi đã từng dự khán một số lễ hội cổ truyền được ngành văn hóa các cấp phục dựng với những kịch bản sơ sài, sai sót về kiến thức dân tộc học, chấp nôi và lẫn lộn văn hóa các sắc tộc. Tại các sự kiện này, nhiều già làng, trí thức và đồng bào dân tộc thiểu số có ý kiến phản biện nhưng hầu hết không được ghi nhận. Việc của những người tổ chức hình như chỉ là giải ngân và ghi hình tư liệu báo cáo. Chúng tôi cũng thắc mắc về một lễ hội lớn hằng năm ở Lâm Đồng là lễ hội thác Pongour vốn có từ xa xưa của đồng bào Cơ Ho bản địa, không hiểu sao nhiều năm gần đây, ngành văn hóa địa phương lại trao vai trò chủ thể cho đồng bào Thái vốn là tộc người mới di cư từ phía Bắc vào!?...

Nhân đây nhớ lại hồi đầu năm 2018, lãnh đạo xã Pà Cò (huyện Mai Châu, tỉnh Hòa Bình) đã “nhiệt tình” ban hành một văn bản thông báo cộng đồng người Mông bỏ tết riêng mà sẽ cùng ăn Tết Nguyên đán chung với người Kinh. Lý do được xã nêu đưa ra là để giảm thiểu thời gian nghỉ ngơi và hạn chế tệ nạn. Xét về nghĩa tổ hành chính, việc làm này ít nhiều có ý nghĩa tích cực, nhưng từ góc độ văn hóa thì đó là một ứng xử chưa thực sự khoa học, nghĩ sâu hơn là thiếu sự tôn trọng. Chúng ta biết rằng, tết của người Mông (và nhiều tộc người khác) là di sản văn hóa, có nguồn gốc lịch sử và giá trị riêng của nó. Đồng thời, tết cổ truyền của đồng bào là một cơ hội thực hành văn hóa lớn nhất trong năm. Cái tết ấy là không gian thể hiện bản sắc tộc người với những lễ thức, trò chơi dân gian, giao lưu dân ca, dân nhạc, dân vũ. Gộp tết, có nghĩa là mất tết, cũng là dấu hiệu làm phai nhạt, dẫn đến triệt tiêu nhiều giá trị văn hóa tinh thần... .

Trong bài viết này, chúng tôi không có ý liệt kê các vụ việc hay vấn đề thể hiện các “cú sốc” văn hóa. Ở đây, chỉ dẫn lại vài sự ứng xử chưa thật sự thấu đáo. Những ứng xử đó ít nhiều đã làm tổn thương đến một bộ phận đồng bào, họ cảm thấy bị phân biệt, đối xử và thiếu sự tôn trọng. Từ đó, sẽ dẫn đến tâm lý bị lấn át, mặc cảm, tự ti. Chuyện gộp tết Mông vào tết Kinh thay đổi chủ thể lễ hội cổ truyền không đúng bản nguyên là những ví dụ rõ nét. Thứ đứng ở vị trí chủ thể văn hóa, sẽ cảm nhận sâu sắc rằng, những việc làm nói trên thật khó nhận được sự đồng thuận thực chất - như lý giải của những người có trách nhiệm.

(CÒN NỮA)

Bây giờ mới viết

Minh họa: Phan Nhân

Truyện ngắn:
NGUYỄN THANH ĐẠM

Gần 9 giờ sáng, tôi vào hội trường UBND huyện. Ngồi cuối cùng cánh phóng viên tinh, đài huyện. Lướt tập tài liệu, chăm chú đọc bản báo cáo điển hình của ông Nguyễn Nguyên, cán bộ lâm nghiệp xã A, tâm huyết với phong trào khuyến học, mỗi năm góp 40 - 50 triệu đồng giúp học sinh nghèo. Mấy tháng trước hiến cả 3.000 m² đất thổ cư ngay ngã tư trung tâm xã, gia đình ủng hộ thêm 100 triệu đồng để trường tiểu học sang năm xây dựng thêm phân hiệu... Nhân vật hay, có vấn đề! Nghe xuyết xoa, cô phóng viên đài huyện nhoeo cười thân thiện khoe chiếc răng khểnh dễ thương, thì thầm, tỏ vẻ am tường:

- Bác Nguyên ấy không thuần túy nông dân đâu. Trí thức đấy. Chuẩn không cần chỉnh. Tài năng và có duyên đoạt giải như anh - “kỳ giã” thường trú báo ngành trung ương ắt có bài to... À, lẽ ra bác dự hội nghị nhưng bận tập huấn phòng chống cháy rừng nên vắng. Anh từ Đà Lạt vừa xuống hay sao mà tới trễ vậy?

- Xuống tối qua. Có ông bạn cùng quê phóng xe hơn mười lăm cây số từ huyện Đa Tịch ra rừn sáng, uống cà phê... Tương hội nghị tổng kết thi đua nặng phần múa hát, kính thưa, kính gửi... - Mím cười, nheo mắt với cô phóng viên chắc vào nghề đôi năm, tôi lên giọng “soái ca” - Em viết cho cái tin hội nghị. Cuối buổi chuyển anh mail về tòa soạn. Đi chuyển này chủ yếu lượm lật đề tài “độc” viết báo Xuân... Xin lỗi, em tên... Huyền

Hương ư, nghe thật gọi cảm!

Nói xong thăm nghĩ “Nguyễn Nguyên! Thấy quen quen...”, tôi quay sang hỏi - Ông Nguyên chừng bao tuổi? Chiều dẫn anh đến nhà trò chuyện được không?

- Dạ, khoảng 55 tuổi. Yes. Em sẽ tháp tùng anh, chỉ 7-8 cây thôi - Huyền Hương nhanh nhẩu và thêm chuyện - Thằng trước, em mới làm phóng sự về bác Nguyên. Đang học năm cuối Khoa Toán Đại học Sư phạm, năm 1990 bỏ học chả rõ nguyên do. Về vùng kinh tế mới “nắng bụi mưa lầy” sót rét kinh niên cam chịu “bán mặt cho đất, bán lưng cho trời”. Mấy năm trước trong đêm vầy bắt lâm tặc, bác bị chúng cạy đồng hành hung gãy chân, đi lại hơi “chăm phây” song chẳng vì thế mà giảm hăng hái, kém nhanh nhẹn khiến lâm tặc coi như khắc tinh. Vì vậy, diện tích rừng xã quản lý, bảo vệ mấy năm nay chẳng mất một cây... Chưa hết, bác Nguyên còn tuyên truyền, vận động mấy đối tượng ở xã, trong vùng khét tiếng phá rừng trái phép hoàn lương, trở thành người tích cực giữ rừng...

- Hay lắm! Ông Nguyên làm kinh tế chắc giỏi?

- Dạ. Bác tiên phong thực hiện

mô hình trồng vườn rừng, phát triển kinh tế trang trại. Hiệu quả kinh tế cao nhất xã, nhất huyện. Dân Đà Lạt chính hiệu mà lao động, tính toán “trồng cây gì, nuôi con gì” rành rọt vượt lão nông tri điền miền Bắc, miền Trung vô lập nghiệp. Có vậy mới thành tỷ phú, anh nhi. Hiến đất giá trị đôi tỷ chẳng hề lẩn tẩn, tính toán.

**

*

Đến nhà giữa lúc ông Nguyên đang trong vườn, say sưa trao đổi với mấy người về kỹ thuật phòng trừ bệnh trên cây sầu riêng vào độ “lên ngôi” ở vùng này. Về mần nguyệt, tự hào vì được quen nhà báo có thương hiệu, Huyền Hương xởi lởi:

- Chào bác Nguyên! - Khoát tay sang tôi, cô trịnh trọng - Dạ... Giới thiệu với bác, nhà báo kỳ cựu Văn Thanh, báo “Thương mại & Công luận”... thường trú trên tinh về ạ. Anh ấy rất tâm đắc với bản thành tích của bác tại hội nghị sáng nay nên cháu...

- Cháu ơi, nào có gì to tát...! Sự học quan trọng hơn, rất cần xã hội chung tay. Bác từng là... - Nhỏ nhẹ rồi ông Nguyên chia tay cho tôi bắt

Nhắc mũ, vuốt mái tóc điểm

sương lòa xòa vương trên gương mặt thắm màu bánh mật, ánh mắt đen mướt ngời sáng sự thông minh và cũng rất kiên nghị lấp lánh dưới hàng chân mày đậm, chủ nhà chăm chủ nhìn tôi, thảng thốt hỏi:

- Xin lỗi, quý danh của anh...?

- Nhà báo Văn Thanh! - Nhân từng chữ, tôi đưa tay lên túi áo ngực móc cái danh thiếp.

- Văn Thanh! Bút danh hà... Trời, Trần Văn Thành, khoa Văn! - Ông Nguyên đập vai, choàng ôm lấy tôi, mừng rỡ - Cậu không nhận ra mình. Ủi thắm thoát đã 30 năm...

Ký vãng ủa đây, tôi lắp bắp: - Ó... ơ, Nguyễn... Nguyễn. Nguyễn Pytago phải không? Trời ạ! - Năm chặt bàn tay chai sạn, cứng cáp của ông, tôi bỗng lạc giọng thốt - Em ngỡ hồi ấy... anh đã theo gia đình đi Mỹ.

- “Trời tính không bằng người tính”. Chuyện dài dòng. Sang thăm ba má đôi lần, càng thăm không gì sướng bằng sống ở quê hương. Mà rời xứ thì làm sao có chuyện “trái đất tròn” để ta trùng phùng thế này!

Tiền bạn nhà nông, dùng dằng như say việc dang dở, ông Nguyên vẫn sốt sắng căn dặn:

- Bệnh thời thần xì mù khiến cây sầu riêng chết hàng loạt. Cây

già cỗi trên 25 năm, chống chịu bệnh kém. Trị bệnh không khó. Các bác cứ vào Google khắc biết cách. Kinh nghiệm theo tôi phải tưới đủ nước sạch trong mùa nắng, thoát kiệt nước vào mùa mưa. Phát hiện cây bị thối rễ và thối thân, các bác dùng chế phẩm sinh học, tên thuốc tôi sẽ ghi cho, tưới quanh gốc và vùng rễ cây khắc hạn chế nấm xì mù phát triển trong đất. Hoặc dùng thuốc Simolex 720WP, pha 30-40g cho 10 lít nước quét lên vết bệnh đã cạo sạch, quét 2-3 lần cách nhau 15 ngày/lần, rất hiệu quả.

Tập tễng quay lại, ông Nguyễn niềm nở mời khách bước về ngôi biệt thự xinh xắn nằm trên đồi bạch đàn thoang thoang đưa hương trong gió chiều tươi mát.

Chiều ấy, cà kê nhiều chuyện, về gia cảnh Nguyễn Nguyên, tôi được biết: Ông nội du học và ở lại Mỹ từ những năm sáu mươi

thế kỷ trước, bảo lãnh định cư cho cả nhà Nguyên khi đó đã rời Đà Lạt đi xây dựng kinh tế mới ở Vùng Ba, sau là huyện Đa Huoai - Lâm Đồng. Lầy lý do đang học, Nguyên lần khát xin lưu lại và tính chuyện đoàn tụ sau. Vùng kinh tế mới là nơi in dấu ấn sâu sắc trong cuộc đời, nơi Nguyên và gia đình từ bỏ nếp sống thị dân, bèn bi khai hoang, làm rẫy để có những mùa trái ngọt kết tụ qua dài dàu mưa nắng. Nơi đây, hồn đất và tình người đùm bọc vượt gian nan giúp Nguyên thăm thía hình ảnh “bàn tay ta làm nên tất cả, có sức người sỏi đá cũng thành cơm” của nhà thơ Hoàng Trung Thông, đồng cảm với thi sĩ Chế Lan Viên “*Khi ta ở, chỉ là nơi đất ở. Khi ta đi, đất bỗng hóa tâm hồn*”, khiến anh không nỡ rời xa... Bức xúc chuyện kiếm điểm, Nguyễn bỏ học ngang chừng, tâm tưởng chênh chao toan chiều ý gia đình đi Mỹ. Ngành giáo dục thiếu nhân sự tiếp nhận làm giáo viên cấp 2 được 5 năm. Sau đó lấy vợ và anh thôi việc, dốc tâm làm kinh tế gia đình.

- Thế bà xã người ở đâu? Nội trợ hay tham gia công tác...
XEM TIẾP TRANG 11

THEO DÒNG SỰ KIỆN

Nhân kỷ niệm 95 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925-21/6/2020), Thông tấn xã Việt Nam (TTXVN) đã tổ chức bàn giao 14 hiện vật, bức ảnh lịch sử, tiêu biểu của ngành, phục vụ công tác trưng bày tại Bảo tàng báo chí Việt Nam.

Từ năm 2017 đến nay, Bảo tàng báo chí Việt Nam đã thu nhận được hơn 20.000 hiện vật, trong đó đa phần là hiện vật gốc. Dự kiến, bảo tàng sẽ mở cửa đón khách trong dịp 21/6 năm nay.

Tiêu biểu là bộ máy thu phát tin của các phóng viên, kỹ thuật viên Thông tấn xã Giải phóng sử dụng để phát tin từ các chiến trường về Hà Nội trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Một hiện vật quý nữa là lá cờ Tổ quốc cùng bút tích của thuyền trưởng và chính trị viên tàu KN22 tặng phóng viên TTXVN, tháng 6/2014. Trước đó, tàu KN22 đã va chạm với tàu Trung Quốc trong sự kiện Trung Quốc đưa giàn

Bàn giao hiện vật truyền thống trưng bày tại Bảo tàng báo chí Việt Nam

Các hiện vật tại buổi lễ bàn giao.

khoan Hải Dương 981 xâm phạm vùng đặc quyền kinh tế và thềm lục địa Việt Nam. Bức ảnh “Bác Hồ và cán bộ, phóng viên Thông tấn xã Việt Nam cùng con em trong cơ quan mừng sinh nhật lần thứ 60 của Người tại An toàn khu Việt Bắc (19/5/1890 - 19/5/1950)” được ép gỗ, kích

thước 98 x 80 cm cũng là một hiện vật quý bàn giao đợt này. Bên cạnh đó, còn có nhiều bức ảnh, hiện vật quý khác.

Những hiện vật này được bàn giao cho Bảo tàng báo chí Việt Nam kèm theo hồ sơ chi tiết về thông tin và nguồn gốc, phục vụ công tác trưng bày...

Ra mắt bộ sách về môi trường dành cho trẻ em

Nhân Ngày Môi trường Thế giới 5-6 và Ngày Đại dương Thế giới 8-6, Nhà xuất bản Kim Đồng giới thiệu bộ sách “Công dân nhí bảo vệ tự nhiên” và “Hiệp sĩ nước sạch” nhằm giúp các độc giả nhỏ tuổi nâng cao hiểu biết và quan tâm đến các vấn đề tự nhiên, môi trường.

Bộ sách “Công dân nhí bảo vệ tự nhiên” của nhiều tác giả, đề cập đến các vấn đề Rác thải, Nước, Đa dạng sinh học, Năng lượng, Không khí, nhưng với cách tiếp cận độc giả nhí vô cùng gần gũi: “Tớ khám phá, tớ tìm hiểu, tớ hành động”.

Cũng là đề tài về môi trường nhưng với “Hiệp sĩ nước sạch” lại là một câu chuyện hoàn toàn khác. “Hiệp sĩ nước sạch” được viết lại từ hành trình thiện nguyện đưa nước sạch đến châu Phi của một bạn nhỏ 10 tuổi người Mỹ tên là Sawyer Andersen. Trước khi dịch COVID-19 tràn đến Mỹ, Sawyer đã thực hiện hơn 100 bài thuyết trình về tầm quan trọng của nước sạch và việc giúp đỡ trẻ em ở những vùng khó khăn tiếp cận với nước sạch. Em đã huy động được hơn 125.000 USD và xây được 44 giếng nước sạch cho trẻ em châu Phi.

TS tổng hợp (theo TTXVN và nhandan.com.vn)

Phan Quang vẫn tím ngắt tuổi hai mươi

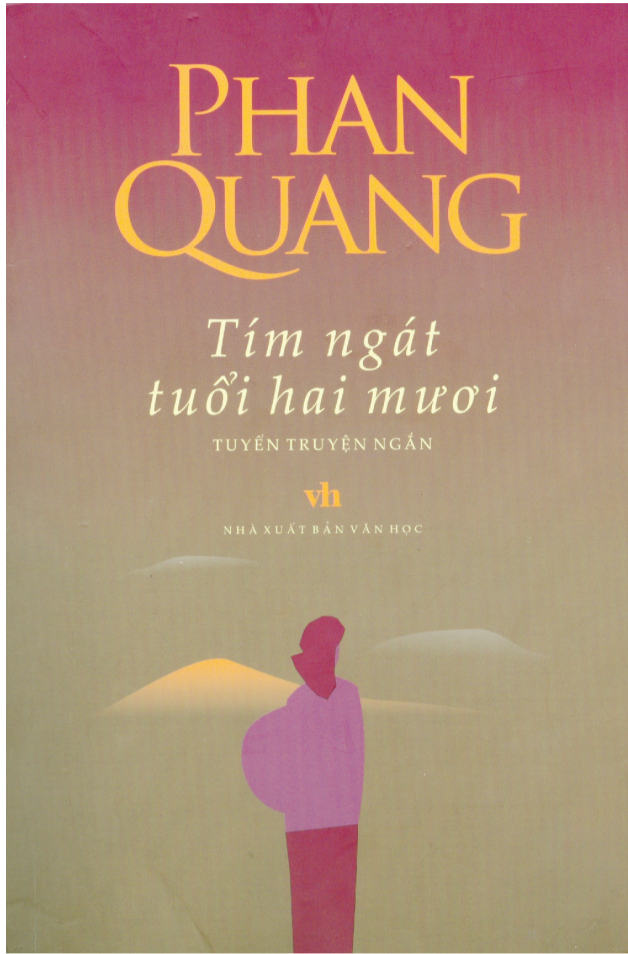
MA NHUNG

Nhà báo Phan Quang (Phan Quang Diêu), sinh năm 1928 tại làng Thượng Xá, xã Hải Thượng, huyện Hải Lăng, tỉnh Quảng Trị. Ông là một tên tuổi lớn của làng báo chí Cách mạng Việt Nam, nhà hoạt động xã hội, gánh vác nhiều trọng trách: Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Đối ngoại Quốc hội, Thứ trưởng Bộ Thông tin, Tổng Giám đốc Đài Tiếng nói Việt Nam. Viết báo từ năm 20 tuổi, đến nay ở độ tuổi 92, Phan Quang đã có 72 năm cống hiến cho sự nghiệp báo chí cách mạng. Ở cái tuổi xưa nay hiếm nhưng ông vẫn không ngừng nghiên cứu, dịch thuật, sưu tầm, ghi chép, sáng tác... Những thế hệ làm báo ngưỡng mộ, nể trọng Phan Quang ở lòng yêu nghề, năng lực nổi trội, bản lĩnh vững vàng, dường như chưa lúc nào ông ngơi nghỉ việc đi, đọc, viết, ngòi bút của tác giả vẫn còn sung sức. “Trong văn có báo, trong báo có văn”, báo và văn hòa lẫn, quện chặt trong từng trang viết của ông. Làm báo ông sát sao, thức thà với

thời cuộc, thời đại. Viết văn ông trải trờ vui buồn, xót thương, dằn vặt với sự đời, với thân phận con người. Các tác phẩm của ông hướng đến thế giới tinh thần rạn vỡ, một cuộc sống nhân văn, mang đậm dư vị ám áp tươi sáng của tình người, tình đời.

Phan Quang có một khối lượng sách báo, văn chương... khá đồ sộ. Ông thử sức qua nhiều thể loại, thể tài: Thể loại báo chí, văn học, xã luận, chuyên luận, tiểu luận, bình luận, phóng sự, điều tra, tùy bút, bút ký, hồi ký, chân dung, khảo luận... Và đọc các tác phẩm của ông chúng ta cảm nhận được chất tươi mới, sự trẻ trung trong cuộc đời lao động sáng tạo của ông. Tác phẩm của ông là kết tinh của một quá trình tích lũy vốn sống sâu dày từ thời ông làm các báo và thành quả của quá trình tích lũy từ những chuyến đi. Tới đâu, ông cũng sưu tầm tài liệu, ghi chép bên bìa, lấy chất liệu để viết. Sau khi về hưu, ông vẫn miệt mài viết lách, mỗi năm ông đều đặn xuất bản ba bốn cuốn sách, ông vẫn viết báo và tham gia nhiều sự kiện chính trị - văn hóa. Phan Quang còn là một dịch giả của “Nghìn lẻ một đêm” dịch khá nhiều, tác giả hơn 50 cuốn sách đã ấn hành.

Các tác phẩm truyện ngắn, truyện vừa trong Tuyển tập truyện ngắn “Tím ngắt tuổi hai mươi” (Nhà xuất bản Văn học, 2020) của nhà văn Phan Quang đều đã công bố cách đây hơn nửa thế kỷ khi ông mới đang ở lứa tuổi hai mươi trong

những năm kháng chiến gian khổ và hào hùng của đất nước. Thời gian đã trôi về dĩ vãng mà các tác phẩm của Phan Quang vẫn tươi nguyên hiện thực cuộc sống, tính thời sự nóng hổi không thể trộn lẫn. Tuyển tập “Tím ngắt tuổi hai mươi” gồm 11 truyện ngắn và truyện vừa: Lửa hồng, Vô du kích, Đất rừng, Bên phá Tam Giang, Chiếc khăn tang, Anh bạn thợ dệt của tôi, Ông lão làm vườn trong Nhà Chung, Đêm và ba truyện nước ngoài: Trong quán cà phê (Mohammed Did), Một đời người (Suah Dervish), Tìm đâu ra chim én trắng (Yordan Yorkov)... mang cho người đọc phải suy ngẫm, nghĩ ngợi, liên tưởng gần xa, đặt mình vào nhân vật, yêu ghét, giận hờn vọt trong lòng, mang cảm giác như cùng tác giả đang sống những ngày kháng chiến, cùng hành quân đêm với bộ đội... Cách viết của Phan Quang thường là tường thuật và trần thuật, tư tưởng nghệ thuật, ngôn từ và thủ pháp nghệ thuật để truyền tải dụng ý sâu xa của mình.

“Tím ngắt tuổi hai mươi” là cuốn truyện ngắn vừa được xuất bản khi nhà báo Phan Quang đã ngoài 90 nhưng tâm hồn ông vẫn tỏa nắng, rực rỡ như khi đôi mươi. Mở đầu tuyển tập là “Lời thưa” của tác giả, sau là “Mây lời mờ sách” của nhà thơ Trần Đăng Khoa: “Kể cũng thú vị thật! Bấy lâu nay, khi nhắc đến Phan Quang, chúng ta vẫn hình dung ông là nhà báo lớn, nhà hoạt động xã hội xuất sắc, quên mất rằng

Phan Quang còn là một nhà văn. Ông viết văn còn sớm hơn cả viết báo và dịch sách”.

Trong truyện ngắn Chiếc khăn tang nói về câu chuyện đôi trai gái phải lòng nhau, o Hường có chồng mới cưới là anh Cơ đi bộ đội. Làng quê của hai người có thời gian bị giặc Pháp tạm chiếm. Để che mắt địch, gia đình nhà chồng phao tin anh Cơ chết và chị Hường phải đội khăn trắng để tang cho chồng. Những ngày tháng đội khăn tang, Hường thấy đầu nặng trĩu, tìm nhói đau khi nghĩ về chồng ở ngoài mặt trận... nếu khăn tang là thật thì sao. Hường lại khóc và sống một mình với bao kỷ niệm thời mới yêu. Bằng lối kể chuyện có trước, có sau lối cuốn người đọc, cách tái hiện nội tâm nhân vật của người vợ là Hường và nỗi thấp thòm mong chờ của mẹ Cơ. Tác giả đã mô tả rất sinh động cuộc sống của người dân vùng mới lập tế và cảnh bộ đội về làng sau khi nhổ xong đồn bốt giặc. Chị Hường vứt bỏ chiếc khăn trắng, với niềm hạnh phúc vỡ òa khi đón chồng trở về...

Có những truyện hoàn toàn không có cốt truyện, không có tình tiết éo le, li kỳ, khó kể lại thành truyện mà cứ băng khuâng, bởi mạch truyện được dẫn dắt logic như lẽ đời là thế như truyện: Bên phá Tam Giang hoàn toàn không có cốt truyện, vậy mà mang đến cho người đọc cứ lay là lòng dạ, tâm can chúng ta về tội ác man rợ của quân thù, về nỗi đau

của đứa con thơ mất mẹ vì bị giặc sát hại. Tác giả sử dụng ngôn từ thuật, tả đôi mắt con trẻ mất mẹ làm xao động lòng người... Truyện Vô du kích cách dẫn truyện có “mở nút, thắt nút”, không có tình huống đặc biệt, không xung đột... người đọc thấy cái lý anh Đeo nhất quyết tự rèn luyện để tổ chức tin tưởng, tìm cách thuyết phục mẹ nén lòng cho anh theo kháng chiến nhằm trả thù cho cái chết đau thương, tàn bạo do giặc Pháp gây ra cho vợ anh.

Đất rừng với lối kể chuyện có duyên, các tuyến nhân vật được Phan Quang xây dựng kết nối, hòa quện. Bức tranh thu nhỏ của Bình Trị Thiên thời khói lửa trong những năm kháng chiến chống Pháp. Diễn tả sinh động cảnh bà con tản cư lên Bến Than khai hoang cày cuốc, lập nương rẫy sinh sống, yêu thương giúp đỡ nhau trong lao động sản xuất, tiếp tục tiếp tế cho kháng chiến, tòng quân giết giặc.

Trong tập truyện này, nhà văn Phan Quang có truyện ngắn Ông lão làm vườn trong Nhà Chung và truyện ngắn Đêm nói về cái cách ruộng đất ở miền Bắc viết về thân phận khôn khổ, nỗi cơ cực, lam lũ mà ông lão làm vườn, anh Cao, chị Lắm... trải qua. Tác giả nêu rõ những thủ đoạn tinh vi vừa trắng trợn đối với nông dân của tầng lớp địa chủ. Nhưng ý tưởng chủ đạo vẫn là việc cải cách ruộng đất đã mang lại cho những người dân nghèo cuộc đời mới. Nhân vật trong truyện ngắn của Phan Quang dù khôn khổ đến khôn nạn vẫn le loi một lòng yêu, một niềm tin. Bùn đã ngập đến tận cổ vẫn đưa bàn tay kháng khi chơi với lên trời níu kéo cuộc sống. Bước ra đời đều rần rờ và kiên nhẫn với niềm tin yêu phía trước, dù có khi mới còn le loi. Vì con người vốn muốn sống và ham sống. Bản năng là vậy nhưng ở đời phải chống lại cái ác.

Truyện ngắn Anh bạn thợ dệt của tôi cho bạn đọc sống lại miền hoài niệm về chiếc dép cao su. Khi vỡ mặt trận Huế (1947), quân ta phục kích phá hủy xe hơi của địch, lấy được bộ lốp mới có sáng kiến cắt thành những đôi dép cao su, mang tên “dép Bình Trị Thiên”.

Đọc Tuyển tập truyện ngắn “Tím ngắt tuổi hai mươi” của nhà văn Phan Quang đã tái hiện cuộc sống trong những năm kháng chiến chống Pháp xâm lược. Chúng ta không chỉ cảm nhận được giá trị qua những câu chuyện kể của ông mà còn chứa đựng nhiều bài học đầy tính nhân văn, giản dị và cao quý. Cuốn sách ra đời là món quà rất ý nghĩa cho thế hệ trẻ hiểu thêm thế nào là “chiến tranh nhân dân”, đấu tranh giữ gìn độc lập tự do của dân tộc ta.

TẠP BÚT

BÍCH NGÂN

Coronavirus, kẻ giết người mà nạn nhân không thể nhìn được bằng mắt, lại khiến con người thật sự hiểu được thế nào là giá trị của cuộc sống và thấu được thứ hạnh phúc được sống, đặc biệt là chậm.

Trước khi Coronavirus lây đi sinh mạng con người với số lượng nhiều đến mức dường như không thể tính kịp bằng đơn vị đo thời gian quen thuộc - giây, phút, giờ trở thành nỗi kinh hải khi xác người chết vì dịch viêm phổi COVID-19 ở nhiều thành phố, nhiều quốc gia đã không còn kịp chôn và những túi xác chất chồng ở nhiều phòng lạnh ở bệnh viện, ở nhà tang lễ... ta vẫn nghe đến khái niệm sống chậm và ai cũng nói bằng cửa miệng về ích lợi của sống chậm; nhưng rồi ít ai thực sự sống chậm.

Ai cũng vội vã. Ai cũng chen lấn, ai cũng xô đẩy, để vượt lên, kể cả xô đẩy với chính mình. Bởi ai cũng sợ không đủ thời gian. Thời gian cho mưu sinh. Thời gian dành cho sự tăng tốc trên con đường rượt đuổi sự nghiệp, rượt đuổi tham vọng, rượt đuổi mơ ước. Thời gian thoát xa nghèo khó. Thời gian kiếm thêm nhiều tiền của để vươn lên tầng lớp giàu có. Thời gian cùng cố, coi nới vị thế để luôn ở tầng lớp giàu có bền vững. Thời gian dành cho việc nắm bắt cơ hội. Thời gian mở rộng các mối quan hệ. Thời gian đầu tư chất xám. Thời gian tích trữ vừa tiền bạc vừa trí tuệ để trở thành tầng lớp tinh hoa...

Thế rồi, Coronavirus tấn công. Loại siêu virus giết người nhanh hơn,

HỒ SƠ TƯ LIỆU

Câu chuyện bắt đầu từ những người con của Trần Lý. Trần Lý chính là ông nội của vị vua mở đầu nhà Trần là Trần Cảnh - Trần Thái Tông. Trần Lý sinh ra 3 người con, trong đó 2 con trai là Trần Thừa, Trần Tự Khánh và con gái là Trần Thị Dung.

VŨ TRUNG KIÊN

Trong số 6 người con của Trần Thừa có 2 người con trai chính là nguyên nhân khởi nguồn của câu chuyện này, đó là Trần Liễu và Trần Cảnh.

Em gái Trần Thừa là Trần Thị Dung lấy Thái tử Sảm của nhà Lý - vua Lý Huệ Tông - nên bà trở thành hoàng hậu của nhà Lý. Lý Huệ Tông và bà không có con trai và chỉ sinh được 2 người con gái là Thuận Thiên và Chiêu Thánh (tức Hoàng đế Lý Chiêu Hoàng - vị nữ hoàng duy nhất trong lịch sử Việt Nam và cũng là vị vua cuối cùng của nhà Lý).

Lớn lên, Thuận Thiên được gả cho Trần Liễu, Chiêu Hoàng được sắp xếp lấy Trần Cảnh. Như vậy có nghĩa họ là anh em con cô, con cậu ruột lấy nhau. Hai anh em ruột con của người anh ruột (con Trần Thừa) lấy 2 chị

Gia hạn thời gian Cuộc thi “Lâm Đồng trên đường đổi mới và phát triển bền vững”

Sau gần một năm phát động, tính đến nay mới có 38 tác giả trong tỉnh gửi 114 tác phẩm dự thi. Theo đó, trong số các tác phẩm dự thi “Lâm Đồng trên đường đổi mới và phát triển bền vững” có 51 tác phẩm thơ, 24 truyện ngắn và ký; 24 tranh - tượng, 9 ca khúc và 6 ảnh nghệ thuật.

Do còn nhiều hội viên chưa gửi các tác phẩm

về dự thi, vì vậy Hội Văn học Nghệ thuật Lâm Đồng gia hạn thời gian và tiếp tục nhận các tác phẩm dự thi trên các lĩnh vực thơ, văn xuôi, hội họa, điêu khắc và nhiếp ảnh... đến ngày 15/7/2020.

Ban tổ chức, Ban giám khảo sẽ chấm chọn, tổng kết và trao giải Cuộc thi sáng tác văn học,

nghệ thuật chủ đề “Lâm Đồng trên đường đổi mới và phát triển bền vững” vào dịp Quốc khánh 2/9. Sau đó, sẽ tuyển chọn, biên tập những tác phẩm đoạt giải và chất lượng cao, in thành Tuyển tập “Chào mừng Đại hội lần thứ XI Đảng bộ tỉnh Lâm Đồng, nhiệm kỳ 2020 - 2025” và tặng các đại biểu dự đại hội.

HÀ HỮU NẾT

Vết nắng

Ảnh: NTĐ

nhiều hơn, lan nhanh hơn tất cả loại vũ khí hủy diệt mà loài người từng sử dụng với mục đích chiến tranh hay gìn giữ hòa bình. Chết chóc, tang thương từ “cuộc chiến” với kẻ thù khuất mặt dường như mới thực sự làm cho con người tỉnh ngộ.

Tỉnh ngộ và biết quý bản thân, biết quý gia đình, biết quý những gì thân thiết mà vô cùng mong manh trước sự hủy diệt của kẻ thù siêu nhỏ mà siêu hủy diệt.

Tỉnh ngộ và biết nhận ra những vẻ đẹp mà cuộc rượt đuổi thời gian hằng ngày khiến ta không dừng lại, chậm lại, lắng lại... để mà nhận ra và cảm nhận bằng tất cả giác quan và cảm xúc của mình.

Tỉnh ngộ và giặt mình, khi nhận ra ta đã bỏ qua, đã khước từ biết bao

ơ hội khiến ta có thể nhận ra thứ ánh sáng của vẻ đẹp, của tin yêu, của hạnh phúc từ những điều tưởng như rất nhỏ.

Một vết nắng, một chồi non rung rinh dưới nắng sớm, lại khiến ta mê mải nhìn như đứng trước một kỳ quan.

Đâu cần gì phải đặt chân đến những kỳ quan, những miền hùng vĩ của núi rừng, những xoáy sâu hiểm hóc, những bình nguyên bát ngát, những sa mạc bỏng cháy, những bãi biển tràn nắng... mới có thể tìm được sự hân hoan cảm xúc.

Xê dịch trong không gian hạn hẹp của ngôi nhà, trong sự cách ly tránh dịch bệnh, ở trong không gian của riêng mình, của gia đình mình - Không gian riêng tư nhiều

khí không có được khu vườn, mảnh vườn hay sân thượng tràn nắng, mà chỉ có khoảnh sân nhỏ hay chỉ là một ban công hẹp, thì ta cũng có thể tạo ra được một thế giới tràn sự sống và ánh sáng, nếu ta biết trân quý từng khoảnh khắc của cuộc sống.

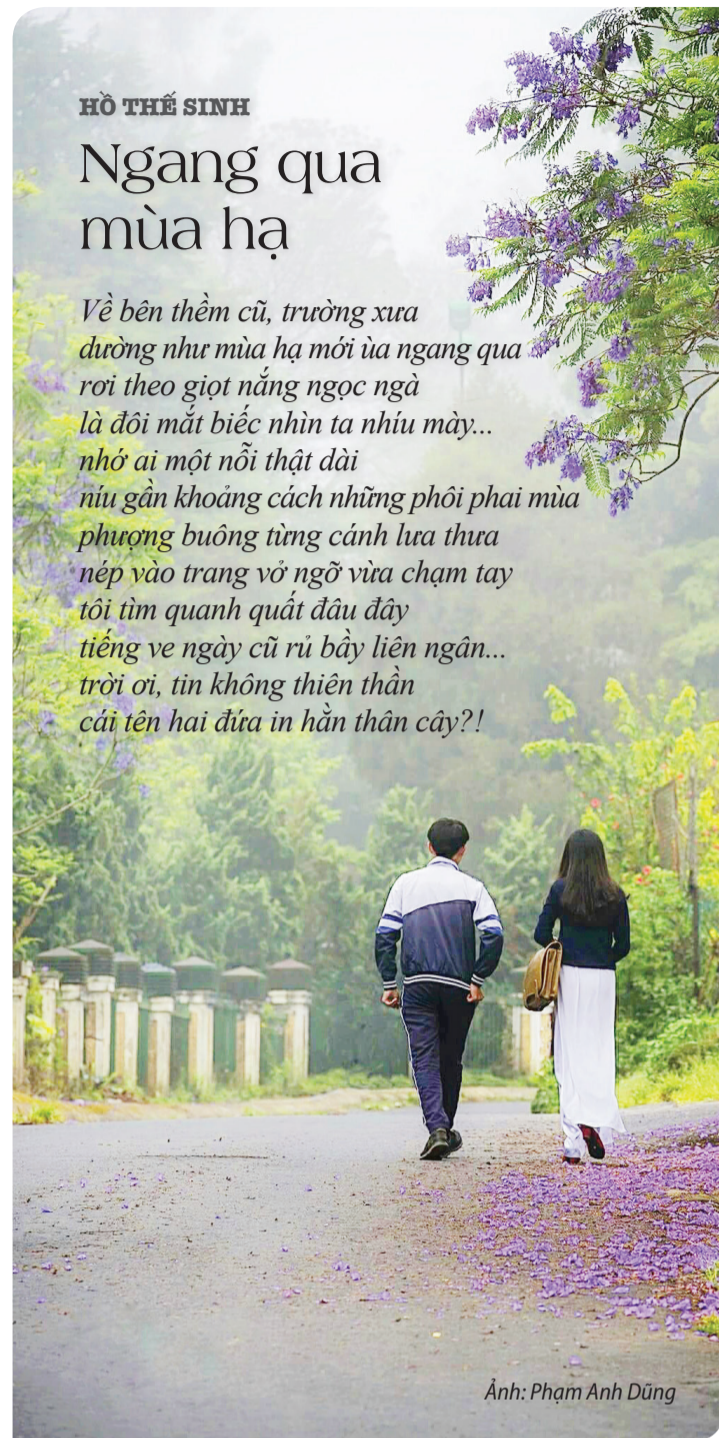
Ở trong nhà, những vật dụng quen thuộc: gian bếp, bàn ăn, phòng khách, tủ sách với những quyển sách yêu thích, album gia đình, cây đàn với những giai điệu quen thuộc, những bức tranh, những món quà lưu niệm mà ta mang về từ những chuyến đi... cũng ánh lên vết nắng lung linh của yêu thương, của ký ức.

Khi thật sự sống chậm và cảm nhận được phần nào giá trị vô giá của nó, khi đó trái tim ta mở ra và cảm xúc cũng là thứ ánh sáng chiếu rọi...

HỒ THỂ SINH

Ngang qua mùa hạ

*Về bên thềm cũ, trường xưa
dường như mùa hạ mới ủa ngang qua
rơi theo giọt nắng ngọc ngà
là đôi mắt biếc nhìn ta nhũn mây...
nhớ ai một nỗi thật dài
niềm gần khoảng cách những phôi phai mùa
phượng buông từng cánh lụa thưa
nếp vào trang vở ngỡ vừa chạm tay
tôi tìm quanh quất đâu đây
tiếng ve ngày cũ rù bầy liên ngân...
trời ơi, tin không thiên thần
cái tên hai đứa in hẳn thân cây?!*

Ảnh: Phạm Anh Dũng

Đặt nợ nước lên trên thù nhà

em ruột con của người em ruột (con Trần Thị Dung). Dưới sự sắp xếp của Trần Thủ Độ, năm 1224, Lý Chiêu Hoàng khi ấy mới 7 tuổi ta (sinh năm 1218) đã được vua cha là Lý Huệ Tông nhường ngôi cho. Cũng dưới sự sắp đặt của Trần Thủ Độ, năm 1225, Lý Chiêu Hoàng cưới chồng là Trần Cảnh (tức anh nhà bác ruột, cùng tuổi với Lý Chiêu Hoàng) và ngay trong năm ấy, lại dưới bàn tay “đạo diễn” của ông chú họ là Trần Thủ Độ, Lý Chiêu Hoàng chính thức nhường ngôi cho chồng là Trần Cảnh khi ấy mới 8 tuổi. Trần Cảnh lên ngôi vua mở đầu triều đại nhà Trần trong lịch sử Việt Nam 1225 - 1400.

Năm 1237, tức 12 năm sau ngày cưới Lý Chiêu Hoàng, bởi Lý Chiêu Hoàng chưa sinh được con trai để nối ngôi, Thái sư Trần Thủ Độ đã bắt chị ruột của Lý Chiêu Hoàng là Thuận Thiên khi ấy đang là vợ của Trần Liễu - anh ruột Trần Cảnh - và gả cho Trần Cảnh trong lúc bà đang mang thai 3 tháng với Trần Liễu. Cũng bởi câu chuyện này mà Trần Liễu sau đó làm phản nhưng bị thua và suýt nữa bị Trần Thủ Độ chém đầu, chính người em ông là vua Trần Thái Tông đã đứng ra che chở và xin cho ông. Cuối cùng, ông được phong An Sinh Vương và ban cho thái ấp. Cũng bởi mối thâm thù này mà khi sinh ra Trần Quốc Tuấn,

Tượng đài Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn.

ông đã tìm các thầy giỏi về dạy cho con trai với mong muốn sau này sẽ phục thù cho cha, cướp lại ngôi vua từ tay dòng thứ. Trước khi mất, ông

dẫn lại con trai là Trần Hưng Đạo rằng nếu con không cướp được ngôi vua về cho nhà ta thì dưới suối vàng cha không thể nào nhắm mắt được.

Trước tình hình đất nước phải đổi mặt với quân thù, đặt lợi ích của quốc gia, dân tộc lên trên lợi ích cá nhân, gia đình, Trần Quốc Tuấn chủ động và đó chính là câu chuyện ông tự tay tầm gọi cho Trần Quang Khải nổi tiếng trong lịch sử. Tuy cùng là các bậc lương đồng của triều đình nhưng họ là anh em chú bác ruột. Một lần, ông đem chuyện này hỏi con trai là Hưng Vũ Vương Trần Quốc Nghiễn. Trần Quốc Nghiễn đã thưa với cha rằng dẫu khác họ cũng không ai làm vậy huống gì anh em cùng một họ. Lại một hôm, ông đem chuyện này hỏi người con thứ là Hưng Nhượng Vương Trần Quốc Tảng, Quốc Tảng khuyên cha hãy nhân cơ hội này giành lại ngôi vua. Quá tức giận, ông rút gươm kể tội con trai và cho rằng Quốc Tảng là loạn thần tặc tử. Trần Quốc Nghiễn đã dập đầu xin cha tha tội cho em, ông đồng ý tha cho nhưng truyền lệnh sau khi ông mất hãy nắp quan tài mới cho Quốc Tảng vào viếng.

Khi giặc Nguyên vào cướp nước ta, Trần Quốc Tảng được giao trấn giữ Hải Ninh - An Bang và có công lao lớn, vì vậy năm 1289, ông được phong làm Tiết độ sứ. Tương truyền, địa danh Cửa Ông ở Quảng Ninh hiện nay chính là tên người dân gọi ông một cách tôn kính. Tại phường Cửa Ông, thành phố Cẩm Phả, Quảng

Ninh hiện nay có đền Cửa Ông thờ Trần Quốc Tảng và nhiều vị tướng thời Trần. Cũng ở ngôi đền này hiện còn lăng mộ ông (xung quanh nơi ông mất còn nhiều điều chưa rõ ràng).

Lúc bấy giờ trên thế giới chỉ có 2 quốc gia đã chiến thắng quân Nguyên vang dội, đó là Nhật Bản và nước Đại Việt của vua tôi, quân dân nhà Trần. Tất nhiên, chiến thắng vĩ đại của Nhân dân Đại Việt trong thế kỷ XIII có công lao to lớn của cả dân tộc. Thế nhưng, chính những hành động vô cùng cao thượng, gạt bỏ thù riêng vì lợi ích quốc gia dân tộc của Đức Hưng Đạo Vương chính là nguyên nhân quan trọng cấu kết lòng dân trong nước để vua tôi, cha con, anh em, toàn dân triệu người như một kết thành khối đoàn kết vĩ đại vùng lên nhấn chìm tất cả bè lũ cướp nước. Tổng kết 3 lần kháng chiến chống quân Mông - Nguyên thắng lợi, Hưng Đạo Đại Vương đã kết luận, chiến thắng vĩ đại này là do “vua tôi đồng lòng, anh em hòa mục, cả nước giúp sức”.

Cũng bởi tấm lòng cao thượng vô song tất cả vì lợi ích của quốc gia dân tộc mà sau khi qua đời, Nhân dân đã tôn Ngài thành Thánh - Đức Thánh Trần. Trong tâm thức của người Việt, Ngài là cha của dân tộc: “Tháng Tám giỗ Cha (Trần Hưng Đạo), tháng Ba giỗ Mẹ (Liễu Hạnh - NV)”.

Khu Du lịch Langbiang thu hút đông đảo du khách đến tham quan.

Khu Du lịch Chappi Moutains Coffee có thêm nhiều dịch vụ mới thu hút du khách.

Sau quãng thời gian tạm ngừng hoạt động tránh dịch bệnh, các dịch vụ du lịch tại Lạc Dương đã bắt đầu đón khách trở lại với những hoạt động kích cầu du lịch thiết thực nhằm thu hút du khách.

Tạo khác biệt để phục hồi du lịch sau dịch

PHONG VÂN

Thêm nhiều trải nghiệm cho du khách

Dù còn rất nhiều khó khăn trước mắt, nhưng du lịch Lạc Dương đang gấp rút tái khởi động và phục hồi du lịch sau khi tình hình dịch bệnh đã từng bước được kiểm soát. Để tạo ra sự hấp dẫn cũng như thu hút khách, địa phương đang bổ sung các sản phẩm du lịch mới, phù hợp với thị hiếu của du khách và nâng cao chất lượng sản phẩm. Ông Cil Khiốp - Phó Giám đốc Khu Du lịch Langbiang cho biết, Khu Du lịch Langbiang hàng năm thu hút hàng trăm nghìn lượt du khách trong và ngoài nước đến tham quan, trải nghiệm. Cũng giống như những khu du lịch khác trên cả nước, thực hiện cách ly xã hội đơn vị phải tạm đóng cửa. Trong thời gian nghỉ dịch, đơn vị cho tiến hành đầu tư thêm nhiều công trình phụ như hệ thống nhà hàng, các tiểu cảnh, thác nước... Bên cạnh đó, đối với những sản phẩm chủ lực như đưa du khách lên đỉnh Radar, đơn vị phối hợp với Hợp tác xã Dịch vụ vận tải Lạc Dương cho kiểm tra, bảo dưỡng tất cả dàn xe Jeep; dịch vụ biểu diễn công chiêng cũng được xây dựng lại kịch bản cho đúng với nguyên gốc văn hóa bản địa, giúp du khách có thể thưởng thức một cách trọn vẹn không gian văn hóa công chiêng đậm chất Tây Nguyên. Ngoài ra, đơn vị cũng đã tiến hành khảo sát, lên phương án để mở thêm tuyến du lịch Trekking lên đỉnh núi Bà cao hơn 2.000 m, thu hút du khách trải nghiệm núi rừng hoang sơ Lang Biang.

Còn tại Khu Du lịch trải nghiệm

Du khách thưởng thức trọn vẹn đêm hội công chiêng ở Khu Du lịch Langbiang.

văn hóa Chappi Moutains Coffee (xã Đa Chais) cũng được cô chủ Nguyễn Lê Thạch Thảo đầu tư thêm nhiều chương trình để thu hút khách sau dịch. Ngoài trải nghiệm một vòng quần thể 10 bungalow phân bố giữa khu đồi cà phê trên cao, trồng trọt, chăm sóc, thu hoạch và chế biến cà phê cùng với người nông dân, du khách còn được trải nghiệm văn hóa bản địa thông qua những điệu múa công chiêng, thưởng thức ẩm thực và được hòa mình vào với thiên nhiên của núi rừng và trồng rừng, góp phần bảo vệ màu xanh của núi rừng nơi đây... Nhiều đoàn khách du lịch trong và ngoài nước đến đây tham quan, nghỉ dưỡng đều bày tỏ ngạc nhiên, thú vị trước không gian núi rừng tự nhiên và nét đẹp văn hóa tại đây.

Hay như những điểm giao lưu văn hóa công chiêng của già Krajan Plin, già làng Krajan Tham

(thị trấn Lạc Dương) cũng sưu tầm thêm những vật dụng xưa của người bản địa, phục dựng lại những câu chuyện, nghi thức để thu hút và níu giữ chân du khách đến với Lạc Dương.

Đến Lạc Dương bây giờ, du khách còn được trải nghiệm du lịch canh nông, thưởng thức các sản phẩm dâu tây, rau, củ quả và hoa sản xuất ứng dụng nông nghiệp công nghệ cao. Hiện nay, huyện Lạc Dương đã được UBND tỉnh công nhận 2 điểm du lịch canh nông (Kiến Huy, Rừng hoa Bạch Cúc), đây là các đơn vị tiếp tục tái tạo lại vườn, đưa vào nhiều giống cây trồng mới để phục vụ nhu cầu của du khách.

Các loại hình du lịch trên địa bàn gắn với không gian văn hóa công chiêng, Khu Dự trữ Sinh quyển thế giới Lang Biang, hồ Đan Kia - Suối Vàng và Di tích

quốc gia núi Lang Biang... đã và đang được khai thác phục vụ du lịch rất hiệu quả. Mạng lưới các cơ sở du lịch được mở rộng; cơ sở vật chất, kỹ thuật, hạ tầng phục vụ du lịch được đầu tư nâng cấp, sản phẩm du lịch ngày một đa dạng, chất lượng phục vụ ngày càng cao.

Đa dạng sản phẩm du lịch

Xác định du lịch canh nông, du lịch thể thao, du lịch mạo hiểm, du lịch trải nghiệm và du lịch cộng đồng là sản phẩm du lịch mới, có tính cạnh tranh cao, có nét đặc trưng khác biệt mang thương hiệu của huyện nên Lạc Dương đã gắn việc đa dạng hóa sản phẩm du lịch với các loại hình kinh tế như các ngành nghề tiểu thủ công nghiệp, từ đó phát huy hiệu quả các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể trong phục vụ du lịch. Đồng thời,

tiếp tục phát triển và nâng cao chất lượng các sản phẩm du lịch truyền thống và có lợi thế của huyện như nghỉ dưỡng, du lịch sinh thái, tham quan, lễ hội... Các cơ sở du lịch đã chủ động liên kết tour, tuyến và cung cấp nhiều sản phẩm dịch vụ kèm theo để đáp ứng nhu cầu của du khách như tham quan, dã ngoại, ăn uống, giao lưu văn hóa công chiêng tại Khu Du lịch Langbiang và Làng Cù Lân; dã ngoại, nghỉ dưỡng tại Khu Du lịch Ma Rừng Lữ Quán và Thung lũng Vàng; du lịch sinh thái và giáo dục môi trường rừng, giao lưu văn hóa công chiêng tại Khu Du lịch Vườn Quốc gia Bidoup - Núi Bà. Ngoài ra, du khách đã bước đầu khám phá loại hình du lịch cộng đồng, tìm hiểu văn hóa của đồng bào dân tộc thiểu số bản địa, mua dâu tây sạch tại các xã Đa Sar, Đa Nhim, Đa Chais dọc tuyến Quốc lộ 27C, du lịch cộng đồng tìm hiểu văn hóa của đồng bào dân tộc thiểu số bản địa, thưởng thức cà phê Arabica Lang Biang (K'Ho Coffee), mua sắm sản phẩm thổ cẩm tại tổ dân phố B'Nơ C...

Ông Cao Anh Tú, Trưởng Phòng Văn hóa - Thông tin huyện Lạc Dương cho biết, trong thời gian qua, công tác quy hoạch các khu du lịch, điểm du lịch được tiến hành kịp thời, nhằm khai thác tối đa các tiềm năng, thế mạnh của huyện, đảm bảo cảnh quan thiên nhiên, môi trường, bản sắc văn hóa dân tộc. Hạ tầng du lịch được đầu tư xây dựng, từng bước đáp ứng tốt nhu cầu về phát triển du lịch, các giá trị văn hóa truyền thống của nhân dân các dân tộc bản địa được khai thác một cách có hiệu quả, góp phần bảo tồn các giá trị văn hóa phục vụ du lịch. Huyện Lạc Dương đã đề ra nhiều chủ trương, biện pháp nhằm tăng cường công tác quản lý nhà nước về du lịch; tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân tham gia vào khai thác các sản phẩm du lịch, đặc biệt là các không gian văn hóa của dân tộc trong huyện để khôi phục lại du lịch của huyện trong thời gian tới.

CHUYÊN MỤC THANH NIÊN

Chung tay giữ ấm yêu thương

Trên hành trình những bước chân không mỏi, thấy nơi nào khó khăn thì y như rằng lại trở dậy trong lòng ham muốn sẻ chia, giúp đỡ của bạn trẻ trong Nhóm thiện nguyện Đức Trọng.

HOÀNG YÊN

Anh Phạm Tấn Duyên, Trưởng nhóm thiện nguyện Đức Trọng cho biết, nhóm được thành lập năm 2012 với các thành viên là những bạn trẻ có chung ước nguyện cùng nhau sẻ chia, giúp đỡ những hoàn cảnh khó khăn, những mảnh đời bất hạnh. Buổi họp mặt đầu tiên, nhóm có 12 thành viên, mọi người cùng nhau bàn bạc tìm ra phương hướng hoạt động.

Những ngày đầu thành lập, nhóm đối mặt không ít khó khăn do thiếu nguồn kinh phí, nhân lực, phương tiện đi lại. Đã thế, trong quá trình tìm đến các nhà hảo tâm xin tài trợ, các thành viên trong nhóm bắt gặp không ít ánh mắt nghi ngờ, ái ngại. Nhưng với trái tim thiện nguyện đầy nhiệt huyết, các thành viên quyết tâm làm cho bằng được. Ban đầu, họ tự bỏ tiền túi ra tổ chức những chuyến thiện nguyện có giá trị nhỏ, tạo động lực cho họ tự tin làm những chương trình tiếp theo. Cứ thế, “góp gió thành bão” dần dà đánh động vào trái tim mỗi người. Nhờ đó, số lượng thành viên tham gia ngày một đông thêm khoảng 50 người và có lúc lên đến cả trăm người.

Ngoài chia sẻ, gây quỹ ủng hộ

Các bạn trong Nhóm thiện nguyện Đức Trọng gom nông sản để đưa xuống vùng dịch Ninh Thuận.

những trường hợp có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, nhất là những người già neo đơn không nơi nương tựa, trẻ em nghèo, mồ côi, bệnh nhân nghèo... thì hằng năm nhóm có 3 chương trình lớn đó là dịp Trung thu, Tết thiếu nhi và Tết Nguyên đán... Cứ mỗi đợt tập trung, nhóm lại tổ chức họp mặt và lựa chọn điếm đến trước 1 tháng, tổ chức cho thành viên đi khảo sát nắm bắt tình hình cơ sở để xác định ở đó cần gì, thiếu gì. Bạn Nguyễn Khắc Hậu, thành viên Nhóm thiện nguyện Đức Trọng, chia sẻ: “Ý nghĩa của việc tặng quà là nhằm động viên những hoàn cảnh khó khăn vươn lên trong cuộc sống. Chính vì thế trong hoạt động tình nguyện của nhóm thì giá trị hàng hóa, quà tặng

không phải là thứ quan trọng mà chính là tinh thần của cả nhóm mang đến với bà con. Những đợt làm từ thiện luôn được lồng ghép các hoạt động giao lưu văn nghệ làm cho buổi từ thiện trở nên gần gũi và ấm áp hơn”.

Ấn tượng và ý nghĩa hơn cả mà nhóm làm được đó là, đưa hàng trăm tấn rau xuống với bà con vùng hạn Ninh Thuận trong thời điểm xảy ra dịch COVID-19. Anh Phạm Tấn Duyên - Trưởng nhóm cho biết: “Chuyến đầu tiên nhóm đứng ra vận động các vựa kinh doanh nông sản, nông dân trồng rau trên địa bàn huyện Đức Trọng, Đơn Dương được gần 5 tấn rau, củ, quả các loại để cùng chung tay ủng hộ người dân thôn Văn Lâm 3, xã Phước

Nam (Thuận Nam, Ninh Thuận) đang bị cách ly vì dịch. Để đảm bảo công tác phòng chống dịch, chúng tôi chia nhau ra từng nhóm nhỏ kêu gọi vận động và thu hoạch rau, ai cho gì, dù nhiều hay ít cũng nhận. Sau khi gom đủ nông sản, chúng tôi mang về tặng bà con thôn Văn Lâm 3, xã Phước Nam để giúp đỡ, động viên bà con cùng vượt qua đại dịch”.

Khi hỏi về những việc làm của nhóm, các bạn trẻ Nhóm thiện nguyện Đức Trọng còn đùa với nhau là tại mình như “đàn đi xin chuyên nghiệp” để mang yêu thương đến với người nghèo. Anh Duyên kể, có những lúc 12 giờ trưa, các bạn vẫn phân loại rau, đóng bịch và khuôn lên xe. Không dừng ở đó, nhóm còn tổ chức đi

thu hoạch rau, có những ngày đến 30 anh chị em tình nguyện viên miệt mài từ sáng đến chiều. Bản thân gia đình anh Duyên có dàn xe tải cũng trưng dụng để chở những chuyến hàng đến những nơi xa xôi của vùng khó khăn Ninh Thuận.

Trọng Hải, một tình nguyện viên, đồng thời cũng là người phụ trách điều phối các công việc hằng ngày của nhóm cho biết: “Thấy tại em làm công việc có ý nghĩa nên có thêm nhiều người ủng hộ. Vậy là từ 5 - 10 tấn rau, cứ thế bà con ủng hộ đến 20, 30 tấn... để đem đến hỗ trợ cho các hộ đang có hoàn cảnh khó khăn ở Ninh Sơn, Bắc Ái, Thuận Nam (Ninh Thuận) hay những quán cơm 0 đồng ở TP Hồ Chí Minh... Công việc này phải thức khuya, dậy sớm nhưng vui vì đem chút công sức của mình giúp cộng đồng là thấy hạnh phúc lắm.

Những chuyến hàng cứ tiếp nối đến người nghèo và cho đến hiện tại, nhóm đã chở được 16 chuyến hàng với hơn 100 tấn rau, củ, quả cho người dân vùng khó trong và ngoài tỉnh Lâm Đồng”.

Với châm ngôn “Kể vai san sẻ, giữ ấm yêu thương”, các thành viên Nhóm tình nguyện Đức Trọng mỗi người một ngành nghề, mỗi người một hoàn cảnh, nhưng gặp nhau tại một điếm chung là tinh thần vì cộng đồng. Dự định của nhóm trong tương lai là sẽ có một tư cách pháp nhân để dễ dàng hoạt động, kết nạp thêm nhiều bạn trẻ có tâm huyết để kế thừa và xây dựng nhóm vững mạnh, làm cầu nối giúp đưa những tấm lòng thơm thảo của các nhà hảo tâm đến đúng những hoàn cảnh khó khăn.

Nông dân trồng hoa đi xây nhà đoàn kết

DIỆP QUỲNH

Chúng tôi gặp ông Nguyễn Hữu Trí giữa cái nắng cuối mùa khô cao nguyên ngay tại thôn Sao Sẻ, thôn cư trú 100% đồng bào dân tộc K'Ho của xã Gia Bắc, huyện Di Linh. Ông Trí bảo, ông vào thăm nhà anh K'Huân, hộ nông dân nghèo đang xây nhà mới ở đây. Và trong ngôi nhà ấy có phần hỗ trợ 50 triệu đồng của ông Nguyễn Hữu Trí. Trong ngôi nhà đã xong phần thô, chỉ còn những công việc hoàn thiện cuối cùng là gia đình có thể dọn vào, anh K'Huân rất mừng. Anh nói: “Làm nhà tốn kém đủ thứ. Nhà tôi xây hơn 100 triệu đồng, gia đình dành dụm được một chút, có bác Trí hỗ trợ gần một nửa, gia đình mới có căn nhà khang trang, vững vàng để con cái ở cho yên tâm, khỏi lo mưa gió”. Anh K'Huân là một trong hàng chục hộ gia đình được ông Nguyễn Hữu Trí hỗ trợ xây dựng nhà ở trong nhiều năm qua.

Ở xã Xuân Thọ, thành phố Đà Lạt, không ai không biết, không ai không nể ông Nguyễn Hữu Trí, người vừa làm ăn giỏi, vừa chăm

Một người nông dân giản dị, gắn bó với nghề trồng hoa ở Đà Lạt đã 14 năm đi xây nhà tình thương, nhà đại đoàn kết từ trong thôn, trong xã, giờ bắt đầu đến với vùng sâu vùng xa, mang lại mái ấm cho nhiều gia đình với tâm nguyện giúp người nghèo “an cư mới lạc nghiệp”.

làm việc thiện nguyện, đi xây nhà cho bà con khó khăn. Ông Nguyễn Đức Bình, Chủ tịch Hội Nông dân xã, người rất gần gũi với hội viên nông dân đánh giá, ông Trí là một tấm gương về làm kinh tế, đồng thời là tấm gương xây dựng cộng đồng, làm thiện nguyện. Ở trong xã Xuân Thọ, trên 20 hộ khó khăn đã được ông Trí hỗ trợ 50 triệu đồng/hộ để xây nhà. Những hộ gặp biến cố đột xuất như cháy nhà, ông Trí sẵn sàng hỗ trợ để bà con ổn định cuộc sống. Và diện tích trồng hoa ly trên 6 ha của ông Trí cũng là mô hình kinh tế thành công, mang lại thu nhập hàng tỷ đồng/năm, là điển hình để nông dân xung quanh học hỏi, mạnh dạn chuyển đổi cơ cấu cây trồng.

Ông Trí bảo, ông vốn mồ côi, là con liệt sỹ. Đi học ở nước ngoài, về công tác tại quê nhà Bình Dương cho đến lúc nghỉ chế độ, năm 2006 ông bén duyên với đất Đà Lạt một cách rất tình cờ. Mảnh đất Đa Quý, Xuân Thọ mát mẻ

Ông Trí thăm hỏi anh K'Huân, thôn Sao Sẻ, xã Gia Bắc, Di Linh.

khiến ông nảy sinh ý định “đóng đô”, trồng hoa cung cấp cho vựa hoa của gia đình tại Thành phố Hồ Chí Minh. Trông ly và có thu nhập tốt từ ly, ông nhìn xung quanh và thấy bà con còn nghèo, còn vất vả. Nhiều hộ còn sống trong những ngôi nhà gỗ cũ nát, lụp sụp. Vậy là ông quyết định mỗi năm sẽ tặng

bà con từ 2-3 căn nhà, mỗi căn 50 triệu đồng. Đầu tiên là quanh quần căn nhà được tặng xa hơn, trong thành phố. Và hiện giờ, ông đã “bắt tay” với Hội Nông dân tỉnh, tặng nhà ở tận vùng sâu vùng xa, những nơi còn rất nhiều khó khăn. Ông Trí tâm sự: “Nói chung gia

đình nghèo thì khó đủ thứ. Nhưng cá nhân tôi thấy an cư mới lạc nghiệp, có mái nhà vững vàng trên đầu rồi thì mới có sức mà lao động. Nên tôi xác định sẽ gắn bó với việc tặng nhà cho bà con khó khăn. Hiện mỗi năm tôi tặng 2-3 căn, nhiều khi đột xuất tặng thêm khi gặp trường hợp hộ gia đình bị cháy nổ. Chỉ mong bà con có một mái ấm an toàn, yên tâm lao động sản xuất xây dựng gia đình”.

Bà Nguyễn Thị Tường Vi, Phó Chủ tịch Hội Nông dân tỉnh Lâm Đồng chia sẻ, ông Nguyễn Hữu Trí là một người nông dân đặc biệt. Vừa lao động sản xuất giỏi, ông vừa làm thiện nguyện rất nhiệt tâm. Số căn nhà ông Trí tặng cho bà con phải trên 30 căn, kinh phí hàng tỷ đồng. Hiện mỗi năm ông Trí tặng 2-3 căn, những gia đình nông dân khó khăn, Hội sẽ giới thiệu và ông Trí sẵn sàng hỗ trợ kinh phí xây dựng. Sự giúp đỡ của ông Trí đã giúp nhiều gia đình có thêm chí phí để xây dựng một mái ấm vững chắc. Tấm lòng nhân hậu của người nông dân trồng hoa đang nhân thêm hàng ngàn, hàng vạn bông hoa đẹp giữa cuộc đời, đẹp như sắc hoa ly giữa đất trời Đà Lạt.

5 năm phát triển sự nghiệp y tế

AN NHIÊN

Cụ thể đây là, tỉ lệ tăng dân số tự nhiên năm 2020 ước đạt 1,02%; tỉ lệ xã, phường đạt bộ tiêu chí quốc gia về y tế chiếm 97,3% (kế hoạch giao 80%); có 7-8 BS/vạn dân; tỉ lệ người dân tham gia BHYT năm 2019 đạt 87,3% (kế hoạch giao 75-80%).

Tinh gọn tổ chức bộ máy

Thực hiện Nghị quyết 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 và Kế hoạch số 49-KH/TU của Tỉnh ủy về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập, Sở Y tế Lâm Đồng đã tổ chức sắp xếp, kiện toàn các đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc từ 41 đơn vị đã giảm 17 đơn vị. Cụ thể: Sáp nhập 12 Trung tâm Dân số - KHHGD tuyến huyện vào Trung tâm Y tế các huyện, thành phố; sáp nhập 5 đơn vị (gồm: Trung tâm Y tế dự phòng, Trung tâm Phòng chống bệnh xã hội, Trung tâm Chăm sóc sức khỏe sinh sản, Trung tâm Phòng chống HIV/AIDS, Trung tâm Truyền thông giáo dục sức khỏe) thành Trung tâm Kiểm soát Bệnh tật tỉnh. Ngoài ra, sáp nhập Trung tâm Tư vấn đầu tư xây dựng cơ bản của ngành Y tế vào Ban Quản lý Dự án đầu tư xây dựng công trình dân dụng và công nghiệp tỉnh Lâm Đồng.

Hiện còn 24 đơn vị thuộc ngành Y tế Lâm Đồng, trong đó có 12 đơn vị tuyến tỉnh gồm: 3 cơ quan quản lý nhà nước (Sở Y tế, Chi cục Dân số - KHHGD tỉnh và Chi cục An toàn vệ sinh thực phẩm tỉnh); 1 Trung tâm Kiểm soát Bệnh tật tỉnh; 2 đơn vị chuyên ngành (Trung tâm Kiểm nghiệm Dược phẩm - Mỹ phẩm, Trung tâm Pháp y); 6 bệnh viện tuyến tỉnh (Bệnh viện Đa khoa Lâm Đồng, Bệnh viện II Lâm Đồng, Bệnh viện YHCT Phạm Ngọc Thạch Lâm Đồng, Bệnh viện YHCT Bảo Lộc,

Ngành Y tế Lâm Đồng thực hiện đạt và vượt các chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ X giao và Nghị quyết số 145/2015/NQ-HĐND của HĐND tỉnh về nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2016-2020.

Các bác sĩ đang thực hiện kỹ thuật ERCP - nội soi mật tụy ngược dòng tại Bệnh viện Đa khoa Lâm Đồng dưới sự chỉ huy của GS Trịnh Đình Hỷ (Pháp).

Bệnh viện Phục hồi chức năng và Bệnh viện Nhi Lâm Đồng). Tuyến huyện có 12 đơn vị là 12 Trung tâm Y tế huyện, thành phố; các Trung tâm Y tế huyện, thành phố quản lý 23 phòng khám đa khoa và nhà hộ sinh khu vực, 142 trạm y tế. Các Trạm Y tế xã, phường, thị trấn quản lý 1.592 nhân viên y tế thôn bản, tổ dân phố (đạt 100% thôn, bản, tổ dân phố có nhân viên y tế).

Năm 2020, toàn ngành có 4.796 cán bộ y tế, tăng 5,3% so với năm 2011 là 4.556 người; tỉ lệ bác sĩ/vạn dân tăng từ 7 (năm 2016) lên 7,8; tỉ lệ dược sĩ đại học/vạn dân từ 0,7 lên 0,9.

Thực hiện cơ bản đạt các chỉ tiêu chuyên môn

Công tác y tế dự phòng, phòng chống các bệnh xã hội và dịch bệnh nguy hiểm được triển khai đồng bộ; không để xảy ra các vụ

dịch lớn, không chế và hạn chế đến mức thấp nhất số người mắc và chết do dịch bệnh lưu hành tại địa phương như: sốt rét, sốt xuất huyết, cúm A. Đặc biệt, đầu năm 2020, ngành Y tế đã chủ động triển khai các hoạt động phòng chống dịch bệnh COVID-19, đã thực hiện cách ly 913 người. Từ ngày 4/5 đã hoàn thành cách ly 100% trường hợp theo quy định và không có ca bệnh COVID-19 xâm nhập vào địa bàn tỉnh.

Đến nay, ngành Y tế Lâm Đồng đã triển khai thực hiện và cơ bản đạt được các chỉ tiêu Chương trình Mục tiêu Y tế - Dân số giai đoạn 2016-2020, cụ thể: Tỉ lệ bệnh nhân mắc lao/100.000 dân là 45; tỉ lệ bệnh phong lưu hành dưới 0,02/10.000 dân, 100% bệnh nhân phong tàn tật được chăm sóc y tế, phục hồi chức năng, hòa nhập cộng đồng. Không để dịch sốt rét

xảy ra, không có ca tử vong do sốt rét, tỉ lệ mắc sốt rét trên 1.000 dân là 0,13. Không có ca tử vong do bệnh sốt xuất huyết, tỉ lệ bệnh nhân sốt xuất huyết trên 100.000 dân là 90. Có 100% xã, phường triển khai quản lý bệnh nhân tâm thần phân liệt và bệnh nhân động kinh; 100% bệnh nhân được quản lý, điều trị, phục hồi chức năng tại cộng đồng. Tỉ lệ nhiễm HIV trong cộng đồng là 0,1%, có 90% người nhiễm HIV trong cộng đồng biết được tình trạng nhiễm HIV của mình và 90% người nhiễm HIV diện quản lý được điều trị ARV. Triển khai quản lý các chương trình phòng chống ung thư, tăng huyết áp, đái tháo đường, các rối loạn do thiếu I ốt, bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính và hen phế quản, y tế học đường. Tỉ lệ tiêm chủng đầy đủ cho trẻ em dưới 1 tuổi duy trì trên 95% và giám sát chặt chẽ các

bệnh lý trong chương trình tiêm chủng trên địa bàn toàn tỉnh.

Nâng cao chất lượng khám chữa bệnh

Đến nay, tỉ lệ giường bệnh trên dân số tại Lâm Đồng đạt 23 giường/vạn dân, trong đó giường bệnh công lập là 2.849 giường (chiếm 93,4%), giường bệnh tư nhân là 200 giường (chiếm 6,6%). Đảm bảo công tác cấp cứu, khám chữa bệnh tại các tuyến, hàng năm đạt và vượt các chỉ tiêu chuyên môn. Triển khai chế độ luân phiên cán bộ y tế tuyến trên về tuyến dưới theo Đề án 1816, đề án bệnh viện vệ tinh, nhờ đó giúp các bệnh viện trong tỉnh phát triển nhiều kỹ thuật mới, kỹ thuật cao, góp phần nâng cao chất lượng khám chữa bệnh, giảm tải cho tuyến trên, giảm chi phí cho bệnh nhân. Hiện nay, tại tỉnh đã thực hiện được nhiều kỹ thuật cao như: can thiệp tim mạch, can thiệp mạch não; đặt máy tạo nhịp; thay khớp háng, nội soi khớp gối và khớp vai; phẫu thuật thoát vị đĩa đệm, chèn ép tủy, kỹ thuật điều trị tiêm giảm đau cột sống dưới Xquang tăng sáng, phẫu thuật cột sống...

Từ năm 2016 đến tháng 4/2020, thực hiện chính sách hỗ trợ một phần chi phí khám chữa bệnh cho người nghèo, người gặp khó khăn đột xuất do mắc bệnh nặng, bệnh hiểm nghèo trên địa bàn tỉnh cho 10.971 lượt bệnh nhân với tổng kinh phí hơn 42,5 tỷ đồng.

Các bệnh viện đã triển khai công tác quản lý chất lượng bệnh viện, kết quả thực hiện bộ tiêu chí quốc gia về quản lý chất lượng bệnh viện có xu hướng tăng điểm qua từng năm. Nâng cao chất lượng cung cấp dịch vụ y tế đã giúp tăng tỉ lệ hài lòng của người bệnh nội trú và ngoại trú tại các bệnh viện tuyến tỉnh và huyện. Có 100% trạm y tế được trang bị gói thiết bị chăm sóc cơ bản theo nhu cầu thực tế đủ điều kiện triển khai mô hình bác sĩ gia đình.

Kiểm tra thanh niên đứng đợi bạn trước cây xăng, phát hiện tàng trữ thuốc lắc

Qua công tác tuần tra, Công an Phường 12 (TP Đà Lạt) đã phát hiện 1 thanh niên đứng đợi bạn tại Cây xăng Thái Phiên có biểu hiện nghi vấn. Kiểm tra nhanh, cơ quan chức năng phát hiện thanh niên này giữ 5 viên thuốc lắc và 1 gói ketamin trong gói thuốc lá.

Sáng 10/6, Công an Phường 12 cho biết, thực hiện công tác phòng chống tội phạm nhân "Tháng hành động phòng, chống ma túy", "Ngày toàn dân phòng, chống ma túy" (26/6), Công an phường đã lập tổ công tác đi tuần tra liên tục trong những ngày qua. Tới khoảng 20 giờ ngày 9/6, khi tới đoạn đường Ngô Gia Tự, vị trí trước Cây xăng Thái Phiên thì tổ công tác phát hiện Trần Hoàng Bá (24 tuổi, ngụ TP Long Xuyên, tỉnh

Thanh niên tàng trữ thuốc lắc làm việc với Công an Phường 12 tối ngày 9/6.

An Giang) có biểu hiện khả nghi. Tiến hành kiểm tra gói thuốc lá Bá cầm trên tay, Công an phát hiện bên trong có 5 viên nén

màu cam nghi thuốc lắc và 1 gói tinh thể màu trắng. Ngay tại hiện trường, thanh niên trên khai 5 viên nén là thuốc lắc và gói tinh

thể màu trắng là ma túy ketamin.

Cũng theo lời khai ban đầu của Trần Hoàng Bá, thanh niên này làm nghề DJ và sinh sống tại TP Long Xuyên. Do thường chơi game trên mạng nên Bá quen 1 thanh niên tên Khoa trên TP Đà Lạt. Ngày 8/6, Khoa rủ Bá lên Đà Lạt chơi và dặn có "keo" (tiếng lóng chỉ thuốc lắc) cầm lên chơi cho vui. Bá sau đó mua số ma túy trên từ một người không rõ nhân thân tại Bến xe An Giang sau đó lên Đà Lạt theo lời hẹn. Khi tới Đà Lạt vào tối 9/6 và đứng đợi người bạn đến thì bị Công an Phường 12 phát hiện hành vi tàng trữ trái phép chất ma túy.

Hiện vụ việc đang được cơ quan Công an tiếp tục xác minh, xử lý theo quy định.

CHÍNH THÀNH

ĐÀ LẠT: Thành lập thêm 50 mô hình đảm bảo an ninh trật tự

Các đội nghiệp vụ Công an TP Đà Lạt cùng Công an các phường, xã trên địa bàn và các tổ chức đoàn thể ở địa phương đang lần lượt tổ chức ra mắt và đi vào hoạt động thêm 50 mô hình đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn thành phố. Trong đó, có 28 mô hình "Tổ dân phố không có tội phạm và tệ nạn xã hội" và 22 "Tuyến đường đảm bảo trật tự an toàn giao thông". Như vậy, đến nay, toàn TP Đà Lạt đã có trên 440 mô hình liên quan đến việc đảm bảo an ninh trật tự, trật tự an toàn giao thông được xây dựng, qua đó góp phần tích cực thúc đẩy sự phát triển KT-XH tại địa phương.

ĐAM TRỌNG

Mở cửa đón khách quốc tế trở lại: Du lịch Việt Nam cần làm gì?

Không chỉ nhiều nước trên thế giới đã lên phương án mở cửa đón khách du lịch quốc tế trở lại, mà Việt Nam cũng bắt đầu có kế hoạch để có thể “hé cửa” ở mức độ an toàn.

Trong cuộc họp Thường trực Chính phủ (ngày 9/6), Thủ tướng nhấn mạnh không thể đóng cửa hoàn toàn nhưng không mở cửa ào ạt khi không thể xác định được mức độ an toàn các nước.

Chỉ đạo này liên quan đến việc mở các chuyến bay thương mại quốc tế. Theo đó, Thủ tướng Chính phủ đã giao Ban Chỉ đạo phòng chống dịch COVID-19 công bố các vùng an toàn để mở lại các đường bay tới các địa bàn mà trong 30 ngày qua không phát hiện trường hợp mắc COVID-19.

Nếu việc mở lại các đường bay với thể

giới sớm thành hiện thực thì đây được cho là cơ hội để ngành du lịch khôi phục lại thị trường khách quốc tế vốn đang “chết lâm sàng”. Vậy ngành du lịch cần phải làm gì để nắm bắt cơ hội này?

Trước đó, trong thư gửi Thủ tướng Chính phủ đề xuất các giải pháp phục hồi du lịch quốc tế hậu COVID-19, Hội đồng tư vấn du lịch (TAB) cho rằng cần có một quy trình và một bộ thủ tục để mở cửa thị trường.

Theo đại diện Hội đồng tư vấn, bộ thủ tục này có thể là các thỏa thuận song phương với từng nước và các công việc triển khai thực hiện. Các thỏa thuận song phương cần đi trước một bước hoặc ít nhất là ngang bằng về thời điểm với các đối thủ cạnh tranh trong khu vực. Bởi Hội đồng tư vấn cho rằng an toàn và sức khỏe của người dân cần được cân đối hài hòa với các tính toán và lợi ích kinh tế.

Bộ thủ tục đó bao gồm: Mở lại các

đường bay và đảm bảo rằng chỉ được phép khai thác các chuyến bay thẳng (cần thiết có thể cho phép bay thuê chuyên đến các thị trường chưa có chuyến bay thường lệ); miễn visa du lịch; yêu cầu du khách nhập cảnh khai báo y tế; đo nhiệt độ hành khách nhập cảnh; thỏa thuận về việc xét nghiệm xác suất COVID đối với khách đến và thủ tục xét nghiệm; thỏa thuận về việc cài đặt ứng dụng theo dõi được phê duyệt trong thời gian ở Việt Nam...

Hội đồng tư vấn kiến nghị bắt đầu đàm phán với các thị trường nguồn quan trọng nhất và các nước có vốn đầu tư nước ngoài trực tiếp đáng kể nhất. Các thỏa thuận sẽ được triển khai và có hiệu lực khi nào các tiêu chí đã thỏa mãn và các chuyến bay thẳng được thiết lập. Những nước đầu tiên sẽ là các nước ở châu Á và khu vực châu Đại Dương (Australasia).

“Các tiêu chí như vậy sẽ đảm bảo mở dần

dần và cần thiết tiếp cận từng bước giúp chúng ta vừa làm vừa rút kinh nghiệm để hoàn thiện quy trình sau một thời gian, bởi trước đó chúng ta chưa từng có tiền lệ ứng phó với loại thách thức này”, các chuyên gia đến từ Hội đồng tư vấn nhấn mạnh.

Mặt khác, các chuyên gia du lịch của Hội đồng tư vấn cũng cho rằng cần xem xét việc chào các gói nghỉ dưỡng trọn gói, biệt lập và an toàn, đáp ứng yêu cầu của các nhóm du khách đến bằng các chuyến bay thuê chuyên, cho phép toàn nhóm được giới hạn không gian ở một địa điểm để loại bỏ rủi ro lây nhiễm cho cộng đồng.

Để chuẩn bị cho kế hoạch này, cần sớm quảng bá xúc tiến hình ảnh, định vị một Việt Nam “Thiên đường an toàn,” nêu rõ những kỳ tích mà Việt Nam đã đạt được trong việc kiểm soát và chống lây nhiễm COVID-19 trong cộng đồng.

Theo Vietnam+

Bây giờ mới viết...

... Chưa nghe hết câu hỏi, gia chủ cười khà khà, ánh mắt chan chứa tự hào:

- Cũng giáo viên - Ngập ngừng, ông nói tiếp - bạn thiếu thời ở Đà Lạt. Hai năm nữa, nguồn cán bộ phụ nữ thôn. Tiếc nhì, mấy bữa nay, bà xã về Sài Gòn thăm bọn nhỏ làm việc, học hành...

Nguyễn Nguyên khấn khoản giữ lại nhậu lai rai nhưng tôi từ chối, bịa lý do chiều Phó Chủ tịch huyện mời cơm. Trước khi lên xe máy, lòng vẫn nóng như ù than hồng, chưa thoát khỏi tâm trạng bất an, tôi nấn ná cho Huyền Hương dắt xe ra trước, thẹn thùng và ập úng như cậu trai mới lớn:

- Anh Nguyên ạ. Chuyện cũ, anh thông cảm bỏ qua cho. Tuổi trẻ của em nông nổi, đại dốt không phân định rõ đúng sai...

Nguyễn Nguyên dừng bước, sững sờ nhìn sâu vào mắt tôi, giọng ấm áp chân tình:

- Ông là quá, nhớ chuyện xưa làm gì. Cái nên quên hãy quên, có thể mới an nhiên mà sống. - Trâm ngâm giây lát, ông như nói với chính mình - Chúng ta đều “Ngũ thập tri thiên mệnh”. Lăn lộn với đời, kinh nghiệm sống không mong, lẽ nào có chấp việc nhỏ ấy. Nay, vui thấy ông thành đạt, “người của công chúng” nữa chứ, chúc mừng. Nhớ thăm lại miền sơn cước này!

Nghe câu nói cuối, mặt tôi nóng ran bởi ý nghĩ bất chợt: Anh Nguyên biết chuyện hay sao mà chạm vào “gót Asin”, giễu cợt nỗi đau của mình. Chao ôi, “thành đạt” gì! Ở chốn đô hội, sống gấp như Sài Gòn nếu thiếu căn cơ, bản lĩnh rất dễ sa vào lưới nhện giăng của lối sống thực dụng phi nhân tính. Viết báo tưng ca doanh nghiệp - doanh nhân, làm thơ tình nhả nhàng, sấp ngửa lo chạy quảng cáo; một thời bủi tai với lời “bốc thơm” của đám đệ tử lăng xăng khen thốc vào mặt là “ngôi sao”, “cây bút vàng” khiến tôi ngộ nhận, choáng ngợp hư quang. Bệnh “kiểu binh” vụt tắt ngóm khi không o bế được chuyên trang trị giá hợp đồng gần trăm triệu, cay cú “bối lỏng tìm vết”, trở bút phê phán, hề đánh “hội đồng”, bị doanh nghiệp “phản đòn”, Sở Thông tin - Truyền thông tuýt còi. Tờ báo định khiển trách bằng hình thức “treo bút” nhưng “đại gia” Thắng - ra trường nhảy vào lĩnh vực buôn xe máy Campuchia, mon men sang bất động sản và thành ông trùm, nặng tình xưa nghĩa cũ lại móc hầu bao lo lót sếp, kịp thời cứu bản thua trông thấy. Nhảm tránh tiếng xấu cho cơ quan và nhẹ tội cho tôi, tòa soạn giờ cao đánh khê bằng cách phê bình cho phải phép, “biệt phái” đi thường trú Tây Nguyên... Cay đắng bởi gần 50 tuổi vẫn “ngã ngựa giữa đường” bởi cái bả danh lợi bùa vậy. Lén

Lâm Đồng, tôi thầm hứa thời gian “mai danh ẩn tích” sẽ lặng lẽ quyết làm lại cuộc đời cho được tử tế.

* * *

Cùng sở thích yêu văn chương, chung tốp văn nghệ nên tôi và Vân thân nhau khi bước vào đại học. Vân - con gái Đà Lạt “má đỏ môi hồng”. Tôi dân miền Trung “gió Lào, cát trắng”, “đít nhôm” đích tôn của dòng tộc, khao khát ánh sáng “hòn ngọc Viên Đông”, mặc gia cảnh ăn độn bữa đói bữa no vẫn năng nặc thi vào Trường Sư phạm Sài Gòn. Thời sinh viên, miệt mài thâu đêm viết tản văn, viết thơ gửi đăng báo, tạp chí để cải thiện đời sống vốn tôi giản vì luôn “viêm màng túi”, mặt khác cũng nhằm luyện bút. Tác phẩm “ra lò” đáp ứng tính thời vụ cao. Các mùa Xuân, Hạ, Thu, Đông; ngày Valentine, Ngày 8-3, hay ngày Thương binh - Liệt sĩ, thậm chí thời tiết mưa - nắng - gió Sài Gòn cũng trở thành đề tài... Thơ chưa hay, hình ảnh còn nghèo nàn nhưng tòa soạn đôi lúc thiếu bài chủ đề “đến hẹn lại lên” đăng theo kiểu tôi ngầm hiểu là đảm bảo cơ cấu nội dung, “trang trí” mặt báo là chính. Cũng phải khách quan đánh giá, thơ và tản văn vẫn có mấy bài giàu cảm xúc, đôi câu thơ bạn bè xuýt xoa khen “đứng được”, chép vào sổ tay. Những tác phẩm ấy chủ yếu cảm xúc khởi nguồn từ “lần thu thủy nét xuân sơn/Hoa ghen thua thắm, liễu hờn kém xanh”, dài tóc thề chằm ngang lưng, “vai em gầy guộc nhỏ”, tiếng cười trong trẻo của Vân... Nàng sinh ra trong gia đình có ông nội quê làng hoa Ngọc Hà ven hồ Tây. Năm 1938 cùng mấy chục nông phu những làng hoa truyền thống rời Hà Đông lên tàu hỏa ly hương vào Đà Lạt làm nghề trồng rau hoa... Chìm đắm giấc mộng mình sẽ tỏa sáng tựa các thi hào như Puskin, Lermotov, Hàn Mặc Tử, Xuân Diệu..., tôi tôn thờ Vân là “nữ hoàng hoa xứ ngàn thông”. Trong men say thi ca và trí tưởng tượng thăng hoa, tôi da diết thầm yêu trộm nhớ. Yêu Vân và đỉnh ninh nằng “tình trong như đã mặt ngoài còn e” trước hàng xấp thơ tình đã đăng, mới viết nói thay lời con tim mà tôi thường giấu vào những tập sách trao nàng đọc... Đáp lại, mỗi lần trả sách, ánh mắt thăm dượt của Vân đắm thắm, giọng dịu dàng dịu cảm: “Thơ anh dần có chiều sâu cảm xúc, nhưng... riêng tư quá!”. Chao ôi, tôi muốn em thể hiện tình cảm chứ đâu cần đón nhận cảm tưởng của người đọc, của nhà phê bình... Vào năm học thứ ba, linh cảm mách bảo giữa tôi và nàng không vượt quá ranh giới tình bạn thân. Có anh chàng

Khoa Toán, vào đại học sau 2 năm khoác áo thanh niên xung phong, dân Đà Lạt thường hay sang khu ký túc xá nữ Khoa Văn thăm Vân. Hai người có vẻ gắn bó, thân mật... Sự ghen tuông trời dấy, tôi trở chứng làm li, ép mình trong nỗi cô đơn và mòn mỏi với những câu thơ thất tình, chán đời. Tìm cách xa lánh nhưng tâm trí tôi luôn khắc khoải nghĩ tới Vân. Hình ảnh gương mặt thanh tú, đôi mắt mộng mơ song không vì thế yếu mềm, ủy mị ám ảnh tâm trí. Ngồi lớp, tôi cứ dấn mắt lên mái tóc em trước mấy hàng ghế. Giải lao giữa buổi học, giọng nói thanh khiết, tiếng cười tươi nhộn và dáng điệu duyên dáng của nàng chỉ khiến tôi nóng mặt vì đâu “có dành cho ta”, “cô ấy vui do đang nghĩ tới gã Khoa Toán”...

Điền trai, quảng giao và thơ văn đều đều đăng báo, ngay năm đầu tôi được làm Bí thư Chi đoàn lớp... Cay cú vì Vân không đáp lại tình yêu hay cái máu lặn qua mấy đời “cày sâu cuốc bẫm” bộc phát, tôi đâm ra xét nét, bắt bẻ cách ăn mặc rất giản dị mà nữ tính, nên nã nhưng gây ấn tượng; màu vải, đường may thể hiện sự tinh tế, sang nhã. Tôi bút rút như bị kiến cắn mỗi tối thấy nàng riu rít cùng bạn đi tập hát, học khiêu vũ ở Cầu lạc bộ sinh viên... “Theo hình bắt bóng”..., “rót đải” đau nhói - Thắng, đồng hương, cùng lớp, trêu chọc. Sau tốt nghiệp, người chỉ cốt này, đã giới thiệu và “lo” cho tôi thoát cảnh không xin được việc làm, mất hai năm bám trụ Sài Gòn, bươn chải đủ nghề từ vẽ quảng cáo, chụp ảnh đạo diễn gia sư, biên dịch tiếng Anh,... Được Thắng giới thiệu, tôi làm phóng viên một tờ báo ngành tự xoay xở thu chi, mờ ra chỉ thấy ngập tin, bài về cướp, hiếp, giết... và quảng cáo, mờ mắt đọc xuôi đọc ngược mò không ra cái tin người tốt, việc tốt. Nghe tâm sự, thông cảm nỗi lòng kẻ trắc ẩn, Thắng hẳn học xúi: “Không được ăn thì đạp đổ”. Anh ta dựa vào những chứng cứ ghen vô cơ mà tôi giải bày. Lăn la dò biết bạn thân của Vân tên Nguyễn Nguyên, học giỏi được mệnh danh nhà toán học “Bi... -ta-go” gì đó, có ba là bác sĩ quân y thời nguy quyền, gia đình đang làm hồ sơ xuất cảnh sang Mỹ. Thắng viết đơn lên Chi đoàn phân ánh lối sống của sinh viên Vân không lành mạnh, mang hơi hướng tiểu tư sản, gần gũi với người thuộc thành phần liên quan đến chế độ cũ, phải kiểm điểm; nếu không sửa chữa e mai này ảnh hưởng danh hiệu “kỹ sư tâm hồn” cao quý... Dĩ nhiên tôi nhanh chóng triệu tập Ban chấp hành Chi đoàn và yêu cầu phải họp kiểm điểm. Do Thắng nhỏ to với phần lớn Ban chấp hành nên dấu nhận thấy nội dung đơn suy diễn, quy chụp

song “lấn cấn” lý lịch gia đình Nguyễn, vì vậy, cuộc kiểm điểm đoàn viên vẫn xảy ra... Gục xuống bàn, mái tóc đen óng mượt và đôi vai Vân run bần bật. Can đảm ngược lên nghe tôi chậm rãi, lạnh lùng giọng quan tòa đọc đơn của Thắng, đôi bờ mi Vân đầm nước mắt. Thế nhưng, không như ý của tôi và Thắng, hầu hết đoàn viên nhao nhao phát biểu phản đối, rồi trên 90% giờ tay biểu quyết phủ quyết lá đơn giá họa, thiếu thiện chí. Cả lớp bức xúc bởi đất nước đang đổi mới, mở cửa mà còn rơi rớt phần tử sặc mùi “chủ nghĩa lý lịch”, chẻ sợi tóc làm tư nhằm chi trích, tìm cách xô đẩy người tốt xuống vực. Cứ kiêu “hồng vệ binh” đó ắt kéo tụt xã hội về thời mông muội. Vân “trắng án”, tôi thành kẻ “tội đồ” vì trong cuộc họp đã có những lời lẽ định hướng khép tội em... Biết tin cuộc họp này, Nguyễn trở nên trầm tư nhưng năng sang động viên Vân. Chờ tháng sau, Thắng mách anh đột ngột nghỉ học... Một thời âu trĩ, hàm hồ vì “yêu quá hóa rờ”. Nếu tinh táo, tôi phải nhận ra tình yêu xuất phát độc từ một phía. Và cứ giả định đến từ hai người nhưng vì nguyên cơ nào đó, tình nằng phai nhạt thì thắng tôi cũng phải giữ phong cách kẻ sĩ “Thương nhau thì tiếng cười giòn. Không thương nhau nữa bỏ hồn ngậm vui”. Thời gian trôi, tôi nhận ra cái giá của sự nhỏ nhen, ích kỷ thì quá muộn; càng thăm xót như muối xát bởi đánh mất tình bạn đẹp từng có với Vân.

* * *

Ngồi sau tay lái, vừa ôm chặt eo, tấm thân mềm mại dán dính lưng, đôi môi ấm chạm áp má tôi, Huyền Hương khúc khích, òn òn:

- Hội ngộ vui quá anh nhì. Lại thêm chi tiết độc đáo, cảm xúc bất ngờ cho bài viết hay, hấp dẫn. “Bật mí” chuyện nữa là vợ bác Nguyễn thời sinh viên đẹp nước tiếng. Học giỏi, từ chối ở lại làm giảng viên. Gia đình xin dạy trên Đà Lạt mà không chịu, một mực tình nguyện về xã vùng sâu của Dạ Huoai. Nghe đầu bác Nguyễn thân tình với cô từ thuở ngồi giảng đường. Tình yêu đơn hoa, kết trái. Cả huyện trầm trồ khen gia đình hai bác tốt đẹp đủ điều.

Nghe Huyền Hương riu riu, tôi chợt thốt: - Bác gái tên gì, cháu... Ồ, mà Huyền Hương... chắc xấp xỉ tuổi nhỏ đầu nhà chú?

- Vân ạ.

- Vậy ư... - Trả lời rồi tôi thấy phấn chấn bởi suy đoán: “Vân. Không thể là người khác! Tình yêu của họ này nở là tất yếu. Ôi, Vân hạnh phúc do lựa chọn đúng đắn, sáng suốt khi đến với Nguyễn Nguyên. Thật mừng cho em!”

Vâng, truyện bây giờ tôi mới viết là như vậy!

TIẾP TRANG 5

T thể thao

Grand Slam liệu có trở lại trong năm nay?

GIA KHÁNH

Khi đại dịch đe dọa

Phải nói trong 4 giải Grand Slam của làng quần vợt thế giới diễn ra hằng năm trong năm 2020 này, Australian Open đã rất may mắn thoát khỏi tác động của đại dịch COVID-19 khi diễn ra trọn vẹn trong đầu năm nay.

Diễn ra từ 20/1 đến 2/2 tại Melbourne, đây là lần thứ 108 nước Úc tổ chức Australian Open trên đất nước mình, giải đấu đã diễn ra an bình dù thời điểm này bóng dáng của con virus viêm phổi cấp Corona đã láng vàng đầu đó bên kia bờ đại dương.

Tổng cộng đã có trên 812 nghìn lượt người đến sân để xem các trận đấu đỉnh cao của Australian Open 2020 năm nay, cao nhất từ trước đến nay. Trong số đông đảo khán giả đến sân, không phải ai cũng có được cơ hội cầm được tấm vé vào sân tại các trận chung kết để xem danh thủ Sofia Kenin của Mỹ đánh bại Garbine Muruguzza của Tây Ban Nha trong nội dung đơn nữ; xem ngôi sao Novak Djokovic của Serbia nâng chiếc cúp vô địch đơn nam khi đánh bại tay vợt trẻ tài năng Dominic

Khi các giải bóng đá châu Âu lên lịch thi đấu trở lại sau một quãng dài bị hoãn vì đại dịch COVID-19, câu hỏi đặt ra là liệu các giải quần vợt Grand Slam còn lại trong năm 2020 có khởi động lại?

Một trận đấu tại Australian Open 2020 đầu năm nay. Ảnh Internet

Thiem của Áo. Đó là chưa kể hàng tỷ lượt người trên thế giới theo dõi giải đấu này qua hệ thống truyền hình trực tiếp, vì sau bóng đá, quần vợt chính là môn thể thao thu hút rất đông đảo người xem hiện nay.

Nhưng 3 Grand Slam còn lại không có "may mắn" để có lượng khán giả đến sân đó. Con sóng chết chóc của đại dịch COVID-19 lan

rộng đã nhanh chóng đẩy các sân bóng đá, sân tennis cùng tất cả các sân tập, sân thi đấu các bộ môn thể thao khác rơi vào cảnh hoang vắng. Lần đầu tiên sau thế chiến thứ 2, tất cả các giải thể thao trên thế giới đều phải ngừng lại, hoãn, hoặc hủy. Quần vợt cũng không ngoại lệ.

Với giải Pháp mở rộng Roland Garros, ngay giữa tháng 3 năm nay Ban tổ chức giải đã buộc phải tuyên bố hoãn lại vì đại dịch COVID-19.

Thông thường Roland Garros bắt đầu vào cuối tháng 5, đầu tháng 6, đây là giải đấu cao nhất của các giải đấu trên sân đất nện mùa xuân hằng năm. Hoãn giải trong cuối tháng 5, Liên đoàn Quần vợt Pháp dự kiến Roland Garros sẽ được tổ chức vào 20/9 và kéo dài sang 4/10 năm nay, chỉ sau đúng 1 tuần khi giải Mỹ mở rộng (US Open) kết thúc. Đây là lần đầu tiên từ năm 1947 đến nay giải đấu này không tổ chức vào tháng tư như thông lệ và nếu tính trong kỷ nguyên các giải đấu mở rộng, đây là lần đầu tiên Roland Garros phải bị hoãn lại như thế.

Nhưng hoãn còn hơn hủy. Giải đấu thứ ba trong năm, Wimbledon tại Anh - một giải đấu uy tín trên mặt sân cỏ vào hàng lâu đời nhất trên thế giới dự kiến tổ chức trong khoảng hơn 2 tuần cuối tháng 6 đầu tháng 7

hàng năm, Ban tổ chức giải này đã buộc phải đưa ra quyết định hủy cả giải vì đại dịch COVID - 19. Còn US Open diễn ra trong cuối tháng 8 đầu tháng 9 hằng năm thì đến nay vẫn chưa có gì chắc chắn.

Phụ thuộc vào sự khống chế dịch bệnh

Có thể nói việc hoãn lại hay hủy các giải đấu thể thao cấp thế giới là một quyết định đầy khó khăn cho bất cứ nhà tổ chức nào. Đơn giản, đằng sau quyết định này là hàng loạt hệ lụy cần phải giải quyết.

Với Wimbledon, hủy giải đấu này là một thiệt hại tài chính rất lớn. Năm ngoái, tổng doanh thu của Wimbledon đã lên trên 250 triệu bảng Anh. Tuy nhiên, trong tình huống bất khả kháng vì dịch bệnh, Ban tổ chức Wimbledon đã phải đưa quyết định quan trọng này. Nước Anh đang bị tác động rất nặng nề bởi đại dịch COVID-19 và cho đến nay tình hình vẫn chưa ổn, việc tổ chức Wimbledon vào tháng sáu này gần như là một điều không thể.

Nhưng có một điều "an ủi" cho Wimbledon là khi hủy giải Ban tổ chức vẫn nhận được tiền bảo hiểm. Trong năm 2003, khi đại dịch SARS bùng phát, Ban tổ chức Wimbledon đã bỏ tiền ra để mua bảo hiểm cho giải đấu, mỗi năm họ phải trả 1,6 triệu bảng Anh. Trong trường hợp dịch bệnh đe dọa, giải hủy như trong năm nay, Wimbledon sẽ được bồi thường đến 114 triệu bảng Anh.

Như Giám đốc điều hành giải Richard Lewis chia sẻ gần đây, mặc dù có chính sách bảo hiểm tốt, Wimbledon sẽ vẫn chịu tổn thất không nhỏ từ việc bị hủy như thế. "Tất nhiên chúng tôi may mắn có bảo hiểm và nó giúp được phần nào, nhưng nó không giải quyết được tất cả các vấn đề. Các chi tiết và con số cụ thể sẽ cần vài tháng để được đưa ra chính thức" - ông nói.

Với Roland Garros, dù đã hoãn

đến tháng 9, nhưng gần đây Ban tổ chức giải đấu cũng phải cân nhắc kỹ để trả lại toàn bộ số vé đã bán ra đợt đầu vì lo ngại rằng khi dịch bệnh vẫn còn, khán giả không thể đến sân vì lý do an toàn.

Tuy nhiên, không như Wimbledon dù hủy vẫn được tiền bảo hiểm, Roland Garros để duy trì cần rất lớn vào nguồn thu từ tiền bán vé vào sân, tiền quảng cáo, tiền bán bản quyền truyền hình. Không khán giả đến sân đồng nghĩa với không có tiền thu từ bán vé, đây là một "thảm họa" cho giải, liệu có tổ chức được hay không trong tình huống không khán giả vẫn là một câu hỏi.

Còn với giải Mỹ mở rộng, Ban tổ chức giải đấu cho biết, cho đến nay vẫn chưa có một quyết định cuối cùng vì dịch bệnh trên đất Mỹ vẫn còn diễn biến khá phức tạp. Michael Dowse - Giám đốc điều hành Hiệp hội Quần vợt Mỹ (USTA) gần đây cho biết mọi chuyện sẽ phải quyết định ít nhất là trong tháng 6 này, vì giải phải cần có thời gian cho công tác chuẩn bị trước.

Cũng cần nói thêm rằng US Open lâu nay mang đến nguồn thu chính cho các hoạt động của Hiệp hội Quần vợt Mỹ, nên việc hủy giải nếu xảy ra sẽ gây ảnh hưởng không nhỏ đến tổ chức này. Để góp phần hỗ trợ cho phong trào quần vợt đang trong thời điểm khó khăn vì dịch bệnh, các nhà điều hành của Hiệp hội này gần đây đã chấp nhận giảm 20% lương trong các tháng còn lại của năm 2020, để hỗ trợ kinh phí cho các cơ sở quần vợt tại Mỹ. USTA cũng lên kế hoạch hỗ trợ 15 triệu USD cho các liên đoàn quần vợt các bang trong nước gặp khó khăn vì COVID-19.

Theo Ban tổ chức US Open, hy vọng giải đấu này vẫn diễn ra ở New York như lâu nay, nhưng nếu tình hình nơi đây chưa ổn thì có thể chuyển địa điểm thi đấu sang một địa phương khác trên đất Mỹ. Nhưng rõ ràng, việc US Open và Roland Garros có diễn ra được hay không trong thời gian đến phụ thuộc rất lớn vào việc dịch bệnh có được khống chế hay không?

AFF Cup 2020 chưa xác định thời điểm bốc thăm phân lịch vì COVID-19

Việt Nam nhiều khả năng trở thành chủ nhà của AFF Cup 2020 với công tác phòng, chống dịch COVID-19 hiệu quả nhất khu vực.

Liên đoàn Bóng đá Đông Nam Á hoãn lễ bốc thăm vòng bảng AFF Cup 2020 mà chưa xác định ngày thay thế do ảnh hưởng của dịch COVID-19 lên nhiều quốc gia trong khu vực.

Lễ bốc thăm vòng bảng AFF Cup 2020 bị hoãn lại thay vì diễn ra vào giữa tháng Sáu này tại Thái Lan như dự kiến. Liên đoàn Bóng đá Đông Nam Á (AFF) quyết định hoãn buổi lễ này do nhiều quốc gia trong khu vực vẫn đang chịu ảnh hưởng của dịch COVID-19. Thậm chí, phương án tổ chức giải đấu lớn nhất khu vực cũng đang được xem xét thay đổi.

Lễ bốc thăm vòng bảng bị hoãn đồng nghĩa lịch thi đấu AFF Cup 2020 vẫn chưa được xác định. Nhưng AFF khẳng định vẫn sẽ tổ chức giải đấu đúng thời điểm từ 23/11 đến 31/12 năm nay, sau khi vòng loại World Cup 2022 khu vực châu Á kết thúc.

AFF đang đảm bảo kế hoạch vẫn

được tiến hành. Việc đảm bảo an toàn trong bối cảnh dịch COVID-19 là vấn đề được ưu tiên hàng đầu. Cơ quan bóng đá đứng đầu Đông Nam Á sẽ sớm thảo luận với các Liên đoàn bóng đá thành viên và các bên liên quan nhằm tổ chức giải đấu thành công.

Hiện AFF Cup 2020 được cân nhắc thay đổi thể thức thi đấu. Thay vì vòng bảng được tổ chức trên sân nhà - khách như năm 2018 thì sẽ diễn ra tại một hoặc hai nước chủ nhà. Tới vòng bán kết và chung kết, các trận đấu sẽ trở lại với thể thức thi đấu lượt đi và về trên sân nhà-khách.

Nếu với phương án như vậy, Việt Nam nhiều khả năng sẽ trở thành chủ nhà của AFF Cup 2020 khi đang có công tác phòng chống dịch rất tốt. Các giải đấu bóng đá chuyên nghiệp Việt Nam trở lại sớm nhất tại Đông Nam Á. Khi ấy, tuyến Việt Nam sẽ có nhiều lợi thế trong việc bảo vệ chức vô địch giải đấu hàng đầu khu vực. Theo Vietnam+

GÓC ẢNH ĐẸP

Sương khói Đà Lạt. Ảnh: Phạm Anh Dũng